

Laura Määttä

**LIIKUNTAPAINOTTEISEN VARHAISKASVATUSYKSIKÖN
LIIKETOIMINTASUUNNITELMA**

**Opinnäytetyö
CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaali- ja terveysala
Marraskuu 2020**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Marraskuu 2020	Tekijä/tekijät Laura Määttä
Koulutusohjelma Sosionomi (AMK)		
Työn nimi LIIKUNTAPAINOTTEISEN VARHAISKASVATUSYKSIKÖN LIKETOIMINTASUUNNITELMA		
Työn ohjaaja Helinä Nurmenniemi ja Kirsi Herranen-Somero		Sivumäärä 41+1
<p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda liikuntapainotteisen varhaiskasvatusyksikön liiketoimintasuunnitelma. Tarkoituksena oli selvittää, onko liikuntapainotteiseen varhaiskasvatusyksikön perustamiseen realistiset mahdollisuudet Kajaanissa. Opinnäytetyön tarkoituksena oli myös selvittää tekijälleen, tulisiko oman varhaiskasvatusyksikön perustaminen kannattavaksi. Lisäksi työssä pohditaan, millä keinoin liikuntapainotteinen varhaiskasvatusyksikkö erottuisi edukseen Kajaanin yksityisten varhaiskasvatusyksiköiden tarjonnasta. Tavoitteena oli luoda liiketoimintasuunnitelma, jota voi tarpeen vaatiessa hyödyntää tulevaisuudessa. Liikuntapainotteisen varhaiskasvatusyksikön toiminnan aloittaminen, markkinointi sekä mahdollisen asiakaskunnan kartoittaminen ei kuulunut opinnäytetyöhön.</p> <p>Opinnäytetyö oli toiminnallinen ja sen tuotteena toimii liiketoimintasuunnitelma. Lähdemateriaalina on kirjallisen materiaalin lisäksi käytetty Kajaanin kaupungin varhaiskasvatuksen palvelupäällikön sähköpostitiedonantoa. Tiedonanto liittyi Kajaanin yksityiseen varhaiskasvatustarjontaan sekä kaupungin linjauksiin kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen näkökulmasta. Lisäksi lähteenä on käytetty tarvittavien ammattilaisten henkilökohtaisia tiedonantoja.</p> <p>Opinnäytetyössä tultiin siihen tulokseen, että liikuntapainotteisen varhaiskasvatusyksikön perustaminen ei ole halutulla volyymilla taloudellisesti kannattavaa. Yksityisen varhaiskasvatusyksikön perustaminen Kajaaniin ei ole tällä hetkellä mahdollista, johtuen kaupungin luomista raameista yksityisen ja kunnallisen tarjonnan suhteesta. Liikuntapainotteisuudella voitaisiin erottautua edukseen Kajaanin yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden joukossa, koska liikuntaan tai luontoon painottuvia varhaiskasvatusyksiköitä ei tällä hetkellä ole Kajaanissa.</p>		
Asiasanat		
Liiketoimintasuunnitelma, varhaiskasvatus		

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date November 2020	Author Laura Määttä
Degree programme Bachelor of Social Services		
Name of thesis Business plan for a private sport-based early childhood education Unit		
Instructor Helinä Nurmenniemi and Kirsi Herranen-Somero		Pages 41+1
<p>This thesis was written to create a business plan for a private sport-based early childhood educational unit. The research looks at how realistic it would be to create and if it would be economically profitable for Kajaani to have a private sport-based early childhood education unit. Moreover, it considers how a private sports-based early childhood educational unit would stand out in Kajaani's early childhood education markets. The target for this thesis was to have a business plan that can be used if needed in future. Starting a private sport-based early childhood educational unit, marketing and mapping out customer base was not included in the plan of this thesis.</p> <p>This thesis was functional and the product made is a business plan. References in this thesis are from literature and also private e-mails from the head of Kajaani early childhood education. Private e-mails include information of early childhood education in Kajaani and it also editorialises the private enterprises of Kajaani's early childhood education. In addition, knowledge from different professionals was used in this thesis.</p> <p>The conclusion of this thesis was that it is not economically profitable to establish a private sport-based early childhood educational unit for Kajaani. Moreover, at the moment it is not possible to establish a private unit due to the framework in the private and communal policies for Kajaani's early childhood education. Emphasising sports would be a good way to stand out in Kajaani's markets. At the moment private organisations of early childhood education have no services that emphasise these specialisation areas of sports or nature.</p>		
Key words		
Businessplan, early childhood education		

TIIVISTELMÄ

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 VARHAISKASVATUS PÄHKINÄNKUORESSA	3
3 LAPSET JA LIIKUNTA	5
3.1 Varhaiskasvatuksen liikuntasuositukset.....	6
3.2 Kasvan, liikun ja kehityksen oppimisen alueena varhaiskasvatuksessa	6
3.3 Aikuisen merkitys lapsen liikunnan kannalta	7
3.4 Lasten liikunnan nykytila.....	8
4 TOIMINNALLINEN OPINNÄYTETYÖ	10
4.1 Toiminnallisen opinnäytetyön malleja	11
4.2 Aloitusvaihe	11
4.3 Suunnitteluvaihe.....	12
4.4 Esivaihe	12
4.5 Työstö- ja tarkistusvaihe	13
4.6 Viimeistelyvaihe.....	13
4.7 Valmis tuotos	14
5 YRITTÄJYYS SOSIAALIALALLA	15
5.1 Varhaiskasvatusyrittäjän osaamisen vaatimukset.....	15
5.2 Lait ja asetukset toiminnan taustalla	16
5.3 Kelpoisuusvaatimukset.....	16
6 VISIO LIIKUNTAPÄIVÄKODISTA	18
6.1 Visio henkilökunnasta.....	18
6.2 Visio toimintaympäristöstä ja liikuntapainotteisuudesta.....	18
6.3 Visio liikuntapainotteisen varhaiskasvatusyksikön kiinnostavuudesta	19
6.4 Visio ruokailun järjestämisestä varhaiskasvatusyksiköstä.....	19
7 LIIKETOIMINTASUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT	20
7.1 Varhaiskasvatus Kajaanissa	20
7.2 Kajaanin kaupungin palveluseteli	21
8 SWOT-ANALYYSI	22
8.1 Vahvuudet.....	22
8.2 Heikkoudet.....	22
8.3 Mahdollisuudet.....	23
8.4 Uhat	23
9 LUVAT JA YRITYSMUODOT	24
9.1 Luvat.....	24
9.2 Yksityinen elinkeinonharjoittaja (toiminimi).....	25
9.3 Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö.....	25
9.4 Osakeyhtiö	25
9.5 Osuuskunta	26
9.6 Yhteenveto yritysmuodoista.....	26

10	VARHAISKASVATUSLIKETOIMINNAN RAHOITUSLASKELMA	27
10.1	Toimitila	27
10.2	Kannattavuuslaskelma.....	28
11	RAHOITUS	31
11.1	Oma pääoma	31
11.2	Pankkilaina ja Finnvera	31
11.3	Starttiraha.....	31
12	TULOKSET JA POHDINTA	33
12.1	Pohdintaa sosionomin kompetensseista	35
	LÄHTEET.....	38
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön taustalla on minun ja ystäväni haave toteuttaa oma liikuntapainotteinen varhaiskasvatusyksikkö asuinkuntaamme Kajaaniin. Opinnäytetyön tarkoitus oli selvittää sekä kartoittaa, onko liikuntapainotteista varhaiskasvatusyksikköä realistista perustaa Kajaaniin. Työn tavoitteena oli luoda liiketoimintasuunnitelma, jota voi hyödyntää tarvittaessa tulevaisuudessa. Lisäksi pohdin, millä keinoin suunnittelemamme varhaiskasvatusyksikkö erottuu Kajaanin muista yksityisten varhaiskasvatusyksiköiden tarjonnasta. Varsinaisen liikuntapainotteisen varhaiskasvatusyksikön toiminnan aloittaminen, markkinointi ja asiakaskunnan kartoitus ei kuulunut osaksi opinnäytetyötä.

Haaveemme omasta liikuntapainotteisesta varhaiskasvatusyksiköstä syntyi muutamia vuosia sitten ajatuksesta, miten saisimme yhdistettyä ammattimme sekä mielenkiinnon kohteemme samaan pakettiin. Ystäväni on koulutukseltaan liikunnanohjaaja (AMK) sekä kasvatustieteiden kandidaatti. Minun koulutukseni on liikunnanohjaaja (AMK) sekä tämän opinnäytetyön ja valmistumisen myötä sosionomi (AMK). Toimimme molemmat tällä hetkellä Kajaanissa varhaiskasvatuksen opettajan työtehtävissä yksityisissä varhaiskasvatusyksiköissä. Lisäksi meillä molemmilla on vankka kilpaurheilutausta ja liikunta kuuluu vahvasti osaksi elämäntapaamme. Unelmana omassa varhaiskasvatusyksikössä olisi ehdottomasti se, että pääsisimme toteuttamaan oman rakkaan ammatin yhteydessä toista rakasta asiaa, joka meille on liikunta. Myös huoli lasten päivittäisen liikunnan määrän vähäisyydestä ja liikuntatottumusten puutteellisuudesta toimivat motivaattorina perustaa liikuntapainotteinen varhaiskasvatusyksikkö.

Olemme molemmat nuoria ja vasta vähän aikaa työkentällä työskennelleitä. Näemme sen meidän vahvuudeksemme lähteä toteuttamaan omaa varhaiskasvatusyksikköä. Koemme, että varhaiskasvatuksen työkentällä ilmenee valitettavan paljon ajatusmaailmaa, joka ei mahdollista uusien ideoiden mukaanottoa käytännön työhön. ”Näin on aina tehty ja näin teemme jatkossakin” on harmittavan yleinen ajatusmaailma, jota olemme havainnoineet työkentällä. Tämä ajatusmalli ei mahdollista uusia ja innovatiivisia toimintamalleja, joita vastavalmistuneet työntekijät voisivat tuoda työkentälle. Olemme havainnoineet työkentän haasteita ja pohtineet useaan otteeseen ammatillisen keskustelun kautta, miten teoria ja käytäntö eivät kohta työkentällä. Tämä on yksi perimmäisistä syistä, miksi oman varhaiskasvatusyksikön perustaminen kiinnostaa. Haluaisimme luoda tuoreen, arvomaailmojamme edustavan ja lapsen etua ajattelevan yksikön, jossa pedagogiikan lisäksi painotettaisiin vahvuusaluettamme sekä mielenkiinnon kohdettamme eli liikuntaa.

Jos tämän opinnäytetyön tuloksena saadaan selville, että toiminnan perustaminen olisi taloudellisesti kannattavaa sekä käytännössä mahdollista, olemme ottaneet askeleen lähemmäksi kohti unelmaamme. Tällöin voimme alkaa pohtimaan, onko oman varhaiskasvatusyksikön perustaminen ajankohtaista.

2 VARHAISKASVATUS PÄHKINÄNKUORESSA

Opetushallitus määrittelee varhaiskasvatuksen suunnitelmalliseksi sekä tavoitteelliseksi kasvatuksen, opetuksen sekä hoidon kokonaisuudeksi, jossa painotetaan pedagogiikkaa. Se tukee lapsen kasvua, kehitystä sekä oppimista ja lisäksi edistää lapsen hyvinvointia. (Opetushallitus. Varhaiskasvatus 2020.) Varhaiskasvatuksella on tutkittu olevan pitkälle ulottuva vaikutus lapsen elämässä. Se luo vahvan pohjan lapsen oppimiselle. Lapsen yksilöllistä oppimista tuetaan sekä kannustetaan. Lisäksi lapselle annetaan mahdollisuus oppia yhdessä muiden kanssa. (Koivula, Siippainen & Eerola-Pennanen 2017.)

Varhaiskasvatuksen työkenttä on kolmiportainen suunniteltu kokonaisuus, joka kattaa valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman, paikallisesti laaditut varhaiskasvatussuunnitelmat sekä lasten henkilökohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmat, joiden pohjalta käytännön työ suunnitellaan ja toteutetaan. Valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2018) on uudistettu uuden varhaiskasvatuslain mukaiseksi (Opetushallitus. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018). Varhaiskasvatuksen yleinen suunnittelu, ohjaus ja seuranta ovat opetus- ja kulttuuriministeriön vastuulla (Opetus- ja kulttuuriministeriö. Varhaiskasvatusta koskeva lainsäädäntö n.d). Tässä opinnäytetyössä paikallisena varhaiskasvatussuunnitelmana toimii Kajaanin kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma (2019).

Varhaiskasvatusympäristön tulee olla kehittävä, lapsen oppimista edistävä, turvallinen sekä terveellinen. Sen tulee huomioida lapsen ikä, kehitys sekä muut mahdolliset edellytykset. Lasta on suojattava kiusaamiselta, häirinnältä sekä väkivallalta. Varhaiskasvatuksen toimintatilojen ja -välineiden tulee olla terveellisiä, turvallisia ja asianmukaisia ja niissä tulee huomioida esteettömyys. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018, §10.)

Uusi varhaiskasvatuslaki (540/2018) pyrkii nostamaan varhaiskasvatuksen laatua moniammatillisten tiimien kautta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että ryhmien henkilöstö halutaan tulevaisuudessa koostaa varhaiskasvatuksen opettajista, varhaiskasvatuksen sosionomeista sekä varhaiskasvatuksen lastenhoitajista. Vuodesta 2030 varhaiskasvatuksen henkilöstörakenne tulee muuttumaan siten, että varhaiskasvatussyksiköissä tulee olla vähintään 2/3 osalla henkilöstöstä varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin pätevyys, joista puolella on varhaiskasvatuksen opettajan pätevyys. Muutokset koskevat myös varhaiskasvatuksen johtajia. Vuodesta 2030 lähtien johtajan kelpoisuusvaatimuksena on varhaiskasvatuksen

opettajan tai varhaiskasvatuksen sosionomin kelpoisuus ja vähintään kasvatustieteiden maisterin tutkinto. Lisäksi vaaditaan riittävää johtamistaitoa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö. Uusi varhaiskasvatuslaki 2018.)

3 LAPSET JA LIIKUNTA

Kolme viimeisintä vuosikymmentä on ollut huolestuttavaa aikaa lasten elintapoja sekä normaalia kasvua ja kehitystä tarkastellessa. Lasten päivittäinen fyysinen aktiivisuus on vähentynyt ja ruutuaika lisääntynyt. Tämä on johtanut lasten ylipaino-ongelmien yleistymiseen. On huomattu, että varhaislapsuudessa opitut haitalliset tavat terveyden ja hyvinvoinnin näkökulmasta siirtyvät usein myös aikuisuuteen, mikä taas näkyy aikuisuuden heikompana hyvinvointina ja terveytenä. Fyysinen aktiivisuus tarkoittaa kaikkea liikettä, mikä lisää energiantuotantoa lepotasoon nähden. Lasten fyysisellä aktiivisuudella tarkoitetaan usein leikkiä. On todettu, että suomalaiset 3-8-vuotiaat lapset ovat päivittäin aktiivisia toimijoita tunnista useaan tuntiin, joka sisältää 1-2 tuntia reipasta liikettä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö. Tieteelliset perusteet varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suosituksille 2016, 12-13.)

Tieteelliset perusteet varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suosituksille-julkaisussa (2016) esitellään mielenkiintoinen Taitavat tenavat-tutkimus suomalaisista lapsista. Tutkimuksessa todetaan, että 3-6-vuotiaista lapsista vain 9% ulkoilee vähintään tunnin varhaiskasvatuksessa olon jälkeen. 30% lapsista ulkoilee viikonloppuisin vähintään pari tuntia päivittäin. Suuri huolenaihe on, että 10% lapsista ei ulkoile enää varhaiskasvatuksessa olon jälkeen lainkaan. Lisäksi joka toinen lapsi viettää ruutuaikaa laitteiden parissa 30-120 minuuttia päivittäin ja viikonloppuisin ruutuaika on vielä suurempi. (Opetus- ja kulttuuriministeriö. Tieteelliset perusteet varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suosituksille 2016, 13.)

Motoristen taitojen oppiminen lapsena on tärkeää. Se toimii edellytyksenä sille, että ihminen kykenee myöhemmässä elämässään selviytymään omatoimisesti esimerkiksi arkipäivän fyysisistä haasteista, kuten kouluun kulkemisesta. Motoristen taitojen taitaminen mahdollistaa myös täysipainoisen osallistumisen erilaisiin kokonaisvaltaista kehittymistä ja terveyttä edistäviin fyysisiin aktiviteetteihin läpi elämän. (Opetus- ja kulttuuriministeriö. Tieteelliset perusteet varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suosituksille 2016, 34.) Varhaislapsuuden motoristen taitojen puutteellisuus on todettu olevan riskitekijä lapsen psyykkiselle ja emotionaaliselle hyvinvoinnille (Pihlaja & Viita 2019).

3.1 Varhaiskasvatuksen liikuntasuositukset

Lapset ovat luotuja liikkumaan ja liike kuuluu osaksi lapsen oppimisprosesseja. Lasten päivittäisen liikunnan osuus tulisi olla suositusten mukaan vähintään kolme tuntia aktiivista ja monipuolista liikunnasta. Tämä päivittäinen kolme tuntia koostuu kevyestä liikunnasta, reippaasta ulkoilusta sekä erittäin vauhdikkaasta liikunnasta. Lapsella on oikeus myös päivittäiseen rentoutumiseen ja rauhoittumiseen. Päivittäisen liikunnan määrä yhdessä terveellisen ruokavalion ja riittävän unen kanssa ovat tärkeä kokonaisuus lapsen kasvun ja kehityksen kannalta. (Opetus- ja kulttuuriministeriö. Iloa, leikkiä ja yhdessä tekemistä 2016, 8-10.)

Kevyeksi lapsen liikunnaksi määritellään esimerkiksi rauhallinen kävely, rauhallisesti leikityt liikuntaleikit, pallon heitto ja kiinniotto, keinuminen, tasapainottelu, tanssi, liikehtiminen rauhallisen musiikin mukana, kehokirjainten tai -muotojen tekeminen, roolileikit. Arjen toimet, kuten pukeminen, riisuminen tai tavaroiden järjestely, ovat kevyttä liikuntaa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö. Iloa, leikkiä ja yhdessä tekemistä 2016, 15.)

Reipas lapsen liikunta toteutuu esimerkiksi vauhdikkaalla kävelyllä, potkulautailamalla, pyöriälemällä, luistelemalla, tanssimalla nopean ja rytmikkään musiikin mukana, pallopeleillä tai lapioimalla isolla lapiolla. Aktiivisuustaso nousee täten pykälän korkeammaksi kevyeen liikuntaan verraten. (Opetus- ja kulttuuriministeriö. Iloa, leikkiä ja yhdessä tekemistä 2016, 15.)

Fyysinen kuormitus saadaan nostettua korkeimmalle tasolle hengästyttävien aktiviteetein. Näistä esimerkkeinä toimivat kovaa juokseminen, kiinniottoleikit, trampoliinilla pomppiminen, kiipeily, isojen kuormurilelujen työntely, paini- ja kontaktileikit, uinti, hiihto ja portaiden nousu. (Opetus- ja kulttuuriministeriö. Iloa, leikkiä ja yhdessä tekemistä 2016, 15.)

3.2 Kasvan, liikun ja kehityksen oppimisen alueena varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksen tulee huomioida suunnittelussa ja toteutuksessaan eri oppimisen alueet. Varhaiskasvatuksen oppimisen alueet ovat kielten rikas maailma, ilmaisun monet muodot, minä ja meidän yhteisömme, tutkin ja toimin ympäristössäni sekä kasvan, liikun ja kehityn. Nämä oppimisen alueet ovat määrätty kuuluvaksi osaksi varhaiskasvatuksen monipuolista kokonaisuutta. Ne ohjaavat varhaiskasvatuksen henkilöstöä monipuolisen pedagogisen toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon myös lasten osallistaminen. On myös tärkeää huomioida, etteivät

oppimisen alueet ole irrallisia osia toisistaan. Ne toimivat limittäin, yhdessä ja sovelletusti lasten mielenkiinnon kohteet ja osaaminen huomioiden. (Kajaanin kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2019, 41-42.) Tässä luvussa tarkastellaan pelkästään kasvan, liikun ja kehityksen oppimisen aluetta

Kasvan, liikun ja kehityksen oppimisen alue koskee liikunnan, ruokakasvatuksen, terveyden ja turvallisuuden tavoitteita. Huoltajien ja varhaiskasvattajien tehtävänä on yhteistyössä luoda pohjaa lasten terveyskäyttäytymiselle ja fyysisesti aktiiviselle elämäntyyliin. Tämä oppimisalue pyrkii vaikuttamaan lasten itsestään huolehtimisen sekä arjentaiteiden monipuoliseen kehittymiseen. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on innostaa ja kannustaa lasta liikkumaan ja mahdollistaa liikunnasta saatavaa iloa. Liikkuminen kuuluu päivittäiseen ja terveelliseen arkeen. Liikuntaa tulee harrastaa kaikkina vuodenaikoina sekä ulkona että sisätiloissa. Vuodenajat ovatkin hyvä edellytys hyödyntää ja toteuttaa vuodenajan mukaista liikuntaa. Riittävä fyysinen aktiivisuus on elintärkeää lapsen oppimisen, kasvun, kehityksen sekä hyvinvoinnin kannalta. Lapsen omaehtoinen liikunta tulee mahdollistaa. Lisäksi tulee tarjota yhteisiä ryhmäliikuntatuokioita sekä pareittain toteutettavia aktiviteetteja, koska ne kartuttavat lapsen sosiaalisia taitoja. Motoristen perustaitojen opettamisen lisäksi varhaiskasvatuksen tehtävä on opettaa kehontuntemusta ja keuhonhallintaa lapsille. (Kajaanin kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2019, 48.)

3.3 Aikuisen merkitys lapsen liikunnan kannalta

Vanhemmat ja aikuiset ovat tärkeitä esimerkkejä kasvatuskäytännöillään. Lapsen fyysistä aktiivisuutta voi tukea ja vahvistaa monin keinoin. Näitä keinoja ovat esimerkiksi liikkuminen lapsen kanssa, kannustaminen, lapsen liikkumisen seuraaminen, lapsen vieni fyysistä aktiivisuutta edistäviin tapahtumiin ja paikkoihin, lapsen auttaminen fyysisissä aktiviteeteissa tai fyysisen aktiivisuuden mahdollistavien asioiden kustantaminen. Kustannuksia ovat esimerkiksi välineet, vaatteet ja osallistumismaksut. (Opetus- ja kulttuuriministeriö. Tieteelliset perusteet varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suosituksille 2016, 22.)

Perheen ja aikuisen valinnat liikunnasta ovat merkittävässä osassa lapsen oppimisessa liikunnan parissa. Perheen rooli on tärkeä. Liikuttaessa yhdessä monipuolisesti sekä ulkona että sisällä on lapsen helppoa mallioppia liikunnalliset elämäntavat osaksi normaalia elämää, jotka kantavat aikuisuuteen saakka. Lapsi toteuttaa leikkiään fyysisin keinoin ja aikuisen vastuulla on, että lapsi pääsee turvallisissa ja monipuolisissa olosuhteissa toteuttamaan aktiivisuuttaan leikin ohessa ympäri vuoden. Turhaa kieltämistä tulisi välttää, vaan pikemminkin aikuisen rooli olisi mahdollistaa ja luoda ympäristöstä sellainen, että

lapsi pystyy koittamaan, testaamaan sekä harjoittamaan itseään oman henkilökohtaisen taitotasonsa mukaisesti. Aikuisen vastuulla on myös tarjota apua, jos lapsi tarvitsee sitä taitonsa harjoittamiseen. (Opetus- ja kulttuuriministeriö. Iloa, leikkiä ja yhdessä tekemistä 2016, 9.)

Ympäristön tarjoamisen ja mahdollistamisen lisäksi aikuisen tulee huolehtia, että lapsi pystyy toteuttamaan itseään fyysisesti myös vaatetuksen sekä välineistön kautta. Välineet sekä tavarat kiehtovat, aktivoivat ja tukevat lasta liikunnallisen aktiivisuuden toteuttamisessa. Liikuntavälineiden ja tavaroiden olisi hyvä olla lapsen saatavissa ja vapaassa käytössä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö. Iloa, leikkiä ja yhdessä tekemistä 2016, 10.)

Ehkä tärkein osa aikuisen roolissa lapsen liikunnan kannalta on aikuisen innostava asenne, lapsen kannustaminen sekä kehuminen. Lapsen lähellä tulisi olla turvallinen ja innostava aikuinen, jolta lapsi saa kannustusta ja kehuja onnistumisista sekä yrityksistä. Liikuntakerhot ja ohjatut liikuntatuokiot toimivat erinomaisina keinoina päästä oppimaan ja testaamaan uutta liikunnan parissa. Ohjatut tuokiot tuovat mukavan lisän arkiliikunnan päälle. Liikuntakerhoissa lapsi pääsee samalla kehittämään sosiaalisia taitojaan yhdessä muiden lasten kanssa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö. Iloa, leikkiä ja yhdessä tekemistä 2016, 10.)

Varhaiskasvatuksen näkökulmasta on tärkeää huomata, että varhaiskasvatuslaki (2018, 3§) velvoittaa, että varhaiskasvatus edistää lapsen kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia. Varhaiskasvatuksessa tulee toteuttaa lapsen leikkiin sekä liikkumiseen perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa ja mahdollistaa positiiviset oppimiskokemukset lapsille.

3.4 Lasten liikunnan nykytila

Fyysisen aktiivisuuden vähentyminen on enenevässä määrin maailmanlaajuisesti huolestuttava ilmiö. Tämä näkyy tilastoissa muun muassa ylipainon ja sairastavuuden lisääntymisen kautta. Säännöllinen fyysinen aktiivisuus vähentää lapsuuden terveysongelmien syntyvyyttä, mutta sen on myös havaittu auttavan oppimiseen sekä aivoterveysteen. Varhaislapsuuden liikunnan yhteyttä terveystekijöihin sekä tiedollisten taitojen oppimiseen on tutkittu vain vähän verrattuna kouluikäisiin ja näin ollen kaivattaisiin lisätutkimuksia aihealueesta. Monet tutkimukset kuitenkin osoittavat fyysisen aktiivisuuden lisäävän merkittävästi positiivisia vaikutuksia motoristen taitojen sekä kognitiivisen oppimisen kannalta. (Gao, Chen, Sun, Wen & Xiang 2018.)

Tutkimukset osoittavat, että lasten varhaiskasvatusajan liike on fyysisesti erittäin kevyttä. Reipasta liikuntaa on vain alle tunti päivittäisestä varhaiskasvatustoiminnasta. Melkein 70% lasten korkeasta fyysisestä aktiivisuudesta toteutuu lasten kesken. Ulkona toteutunut fyysinen aktiivisuustaso on korkeampi kuin sisäleikeissä, vaikkakin ulkoleikeistäkin melkein puolet on kevyttä aktiivisuutta. Korkein aktiivisuustaso saavutetaan ohjattujen liikuntaleikkien, omaehtoisen leikin sekä vapaan leikin aikana. 3-4-vuotias leikkii vapaammin ulkona kuin sisällä ja heidän omaehtoista leikkiään on n. 20%. Yli 4-vuotiailla lukema on toisinpäin, kun vapaata leikkiä on enemmän sisällä kuin ulkona. Ohjatun varhaiskasvatuksen ryhmätoiminnan, esimerkiksi tuokioiden, on todettu olevan fyysiseltä kuormittavuudelta alhaista. Varhaiskasvatustoiminnan suunnittelussa tulisi minimoida paikoillaan istuminen ja lisätä liikettä, jotta emme opettaisi lapsia paikallaan oleviin toimintatapoihin. Fyysisen aktiivisuuden on todettu virkistävän, herkistävän aisteja oppimisen kannalta, parantavan keskittymiskykyä ja lisäävän lasten sitoutuneisuutta toimintaan. Liike on täten keino helpottaa myös lasten oppimistilannetta. (Opetus- ja kulttuuriministeriö. Iloa, leikkiä ja yhdessä tekemistä 2016, 29.)

4 TOIMINNALLINEN OPINNÄYTETYÖ

Toiminnallisen opinnäytetyöprosessin aikana opiskelija pystyy kehittämään ajatteluaan sekä ammatillista osaamistaan siten, että siitä jää työkalu työelämään samanlaisia projekteja varten. Toiminnallisessa opinnäytetyössä on tietoperusta, toimijat, menetelmät, materiaalit, aineistot sekä työn lopputulos. Työ etenee loogisesti aihevalinnan rajauksen, työskentelyn suunnittelun ja organisoinnin sekä tuotoksen kautta arviointiin. Työ vaatii pitkäjänteisyyttä, koska se voi olla vaativaa ja jopa yksinäistäkin. Toiminnallisen opinnäytetyön lopputulos on jokin tuotos, esimerkiksi malli, opas tai esite. (Salonen 2013, 5-6.) Tekemäni toiminnallisen opinnäytetyön tuotoksena toimii liiketoimintasuunnitelma liikuntapainotteista varhaiskasvatussyksikköä varten.

Toiminnallisessa opinnäytetyössä tuotosta tavoitteleva työ edellyttää eri vaiheissa mukana olevia toimijoita. Työn kehittäminen kohti valmista tuotosta etenee mukana olevien toimijoiden kanssa vuorovaikutussuhteessa tarvittavissa toimintaympäristöissä. Keskustelu, arviointi, toiminnan uudelleen suuntaaminen, vertaistuki sekä palautteen anto ja vastaanotto kuuluvat vahvasti prosessiin. (Salonen 2013, 6.) Tekemäni liikuntapainotteisen varhaiskasvatussyksikön liiketoimintasuunnitelma on osallistanut muutamaa toimijaa itseni lisäksi. Koen kuitenkin, ettei työ ole vaatinut käytettyjen toimijoiden lisäksi enempää näkemyksiä, vaikka se toiminnalliseen opinnäytetyöprofiiliin liitetäänkin. Työssä ei ole oltu kontaktissa mahdollisiin asiakkaisiin esimerkiksi erilaisten kyselyiden kautta, mikä olisi voinut tuoda profiloituja toimijoita toiminnalliselle opinnäytetyölle.

Salonen (2013, 13) on kuvaillut kehittämistoimintaan sisältyviä elementtejä. Se on käsitteisiin sitoutuvaa, hyödyn ja tuloksen tuottavaa, käytettävää, näkyvää toiminta, ainutkertaista, suunniteltua, konkreettisen tuotoksen luomista, suljettua tai avointa sekä aika- ja paikkasidonnaista. Koen, että nämä lainalaisuudet täsmäävät ja löytyvät omasta opinnäytetyöstäni hyvin. Työtä on tarkasteltu Kajaanin kaupungin varhaiskasvatuksen näkökulmasta ja sen tämänhetkisestä tilasta. Talouspuoli on toteutettu saatavilla olevien ajantasaisten tietojen pohjalta ammattilaisten avustamana.

4.1 Toiminnallisen opinnäytetyön malleja

Salonen (2013, 15) on määrittänyt toiminnallisen opinnäytetyön lineaariseen malliin sekä spiraalimalliin. Linearisessa mallissa opinnäytetyö kuvataan lineaarisesti vaiheistettuna. Se etenee tavoitteen määrittelystä suunnitteluun, toteutukseen, prosessin päättämiseen ja loppuarviointiin. Mallia on kritisoitu suoraviivaisuudestaan. Kehittämistoimintaprosessi kuvannetaan yksinkertaisemmin kuin mitä se todellisuudessa on.

Spiraalimallissa prosessi kulkee nimensä mukaan spiraalimaisesti eli tehtävät, organisointi, toteutus ja arviointi muodostavat kehän. Työskentely jatkuu kehän muodostamisen jälkeen uusilla kehillä, joissa edellisen vaiheen lopputulos arvioidaan aina uudelleen. Reflektiivisyys, arviointi ja vuorovaikutus toimivat mallin punaisena lankana. (Salonen 2013, 15.)

Näiden kahden mallin vahvuudet sekä kehittämistoiminnan logiikan yhdistämällä Salonen (2013, 16) loi konstruktivisen mallin. Sen pohjalta kehittämishanke on huolellista suunnittelua, hankkeen vaiheistamista, toiminnassa oppimista, osallisuutta, tutkimuksellisesta kehittämisotetta ja monipuolista menetelmäosaamista. Työn tekijä ymmärtää ja hallitsee työnsä sisällön. Yhteisöllinen ja osallistava näkökulma sekä sosiaalipedagoginen työote korostuvat. Tässä opinnäytetyössä käytettiin konstruktivistista mallia, jolloin työtä on reflektoitu säännöllisesti ja korjauksia tehty aina tarpeen vaatiessa. Osallisuus näkyi voimakkaimmin liiketoimintasuunnitelman laatimisessa, jossa käytettyjen ammattilaisten tiedonantojen lisäksi minua opasti ja auttoi rakennusalalla työskentelevä avopuolisoni. Hän on myös yrittäjä, joten hänen opastuksensa liiketoimintasuunnitelman saloihin on ollut erityisen tärkeä osa oppimistani liiketoimintasuunnitelman työstämisen aikana.

4.2 Aloitusvaihe

Aloitusvaihe on toiminnallisen opinnäytetyön liikkeelle laittava voima. Siinä todetaan kehittämistarve, alustava kehittämistehtävä, toimintaympäristö sekä ajatus tehtävää koskevista toimijoista sekä heidän osallisuudestaan ja sitoutumisen tasosta työhön. Näiden kautta rajataan työn raamit. Sovitut asiat ovat myös tässä vaiheessa tärkeää kirjata ylös. (Salonen 2013, 17.)

Tämän opinnäytetyön varhaisin aloitusvaihe oli mielestäni erilainen, koska aloitusvaihe käynnistyi jo paljon aikaisemmin kuin edes ajattelin tekeväni tästä aiheesta opinnäytetyötä. Viralliseksi aloitusvaiheeksi tässä työssä koen olleen vuonna 2016 alkaneet useat ammatilliset keskustelut, haaveilut sekä

pohdinnat ystäväni kanssa perustaa Kajaaniin liikuntapainotteinen varhaiskasvatusyksikkö. Näistä hetkistä ja ajatuksen vaihdoista ei ole dokumentteja, koska ajatusta pyöriteltiin useissa eri vapaa-ajan keskusteluissa, eikä niinkään vakavan toiminnan aloittamista varten.

Itse opinnäytetyökirjoitusprosessin aloitusvaihe sijoittui syksylle 2019, jolloin pohdin opinnäytetyöni aiheita. Tällöin jälleen keskustelimme ystäväni kanssa aiheesta perustaa oma varhaiskasvatusyksikkö ja näin ollen päätin ottaa liikuntapainotteisen liiketoimintasuunnitelman tekemisen opinnäytetyön aiheekseni. Se toimisi konkreettisena askeleena kohti haaveitamme. Vaihdoin aiheesta sähköpostiviestejä tutor-opettajani kanssa, jonka mielestä opinnäytetyön aihe oli hyvä ja toteuttamisen arvoinen.

4.3 Suunnitteluvaihe

Suunnitteluvaiheeksi osakseen voidaan lukea vuonna 2016 alkaneet aloitusvaiheen ammatilliset keskustelut ja pohdinnat ystäväni kanssa siitä, mitä haluaisimme yrityksemme sisältävän. Opinnäytetyöprosessin osalta suunnitteluvaihe alkoi alkuvuodesta 2020. Tällöin laadin opinnäytetyölle toteutus suunnitelman sekä tein opinnäytetyösopimuksen. Suunnitteluvaiheen aikana luin aiempia varhaiskasvatukseen tehtyjä liiketoimintasuunnitelmia ja kartoitin mahdollista kirjallisuutta, jota voisin hyödyntää työssäni. Lisäksi pohdin tahoja, joita voisi hyödyntää opinnäytetyön lähteenä. Tutor-opettajani valitsi minulle koulun puolelta ohjaavan opettajan, joka toimisi prosessin aikana lähiopettajanani. Jo alusta alkaen tiesin, että vaikka työ tulee olemaan toiminnallinen, tulee työhön osallistuvia tahoja olemaan vähän ja reflektoinnin päävastuu jää omalle vastuulleni työn eri vaiheissa.

Suunnitteluvaiheessa lähdin prosessoimaan myös kirjallisen tuotoksen sisällysluettelo. Tässä vaiheessa totesin, että työni täytyy rajata selkeästi, ettei työmäärä lähde kasvamaan liian suureksi. Päätin, että jätän työstäni pois mahdollisten asiakaskuntien kartoituksen ja heille suunnatut kyselyt asiakkaan näkökulmasta. Kyselyillä olisi voinut kartoittaa työhön esimerkiksi asiakaskunnan mielipiteitä ja ajatuksia liiketoimintaideastani. Pääpainona opinnäytetyössä on liiketoimintasuunnitelma, jonka kautta haetaan vastauksia tiivistelmässä esiteltyihin tutkimuskysymyksiin.

4.4 Esivaihe

Tämä vaihe on niin sanottu ”kentälle siirtymisen vaihe” (Salonen 2013, 17). Minun osaltani työssä ei niinkään siirrytty kentälle, vaan ryhdyttiin työstämään kirjallista liiketoimintasuunnitelmaa ja otettiin

kontaktia valittuihin ammattilaisiin. Työssä käytettiin apuna kirjallisten lähteiden lisäksi henkilökohtaisia tiedonantoja Kajaanin kaupungin varhaiskasvatuksen palvelupäälliköltä, kiinteistöjen ylläpidon asiantuntijalta sekä ateria- ja puhtaanapitopalveluiden yksikön vastaavalta.

4.5 Työstö- ja tarkistusvaihe

Työstövaiheessa työskennellään kohti lopputulosta ja se voi kestää pitkiäkin aikoja (Salonen 2013, 17). Minun osaltani kirjallisen tuotoksen työstövaiheen pituus oli noin 6 kuukautta. Alkuperäisenä tavoitteena oli suoriutua opinnäytetyöstä kesään 2020 mennessä, mutta työni varhaiskasvatuksen parissa, harrastuksiin sitoutuminen sekä muu henkilökohtainen elämä rajoittivat jaksamista kirjoitusprosessin suhteen. Kirjoitusprosessia toteutettiin loma-aikoina, viikonloppuisin sekä iltaisin oman jaksamisen mukaan.

Työstövaihe tuntui kaksijakoiselta. Varhaiskasvatuksesta sekä lasten liikunnasta kirjoittaminen oli helppoa ja mukavaa. Liiketoimintasuunnitelman osalta työstövaihe tuntui raskaalta, koska sen mukana tulleet aiheet olivat minulle uusia. Niiden tutkiminen, oppiminen ja sisäistäminen vaati tarkkaa keskittymistä. Toisaalta taas, kun minulle haastavat aiheet kirjoitusprosessissa oli käsitelty, tuntui, että työ alkaa olla viimeistä vaille valmis. Opinnäytetyönprosessin loppusuoran hämöttäminen antoi lisävirtaa työstää opinnäytetyö loppuun asti. Työstövaiheen aikana lähetin työn arvioitavaksi ohjaavalle opettajalle muutamia kertoja.

Tarkistusvaiheen voi lukea joko itsenäiseksi vaiheeksi tai sen voi ajatella sisältyvän jokaiseen eri vaiheeseen heti alusta alkaen (Salonen 2013, 18). Tämän opinnäytetyön osalta tarkastamista tehtiin läpi prosessin. Tarkastusvaihe kirjoitetusta työstä ohjaavalle opettajalle oli lokakuussa 2020, jolloin lähetin hänelle loppusuoralla olevan opinnäytetyön kommentoitavaksi. Tällöin opinnäytetyössä oli vielä muutamia otsikoita, jotka olivat vailla kirjausta ja käsittelyä.

4.6 Viimeistelyvaihe

Viimeistelyvaihe opinnäytetyölleni alkoi lokakuussa 2020, jolloin sain ohjaavalta opettajalta paluuviestissä positiivista palautetta työn kokonaisuudesta. Lisäksi sain muutos-, lisäys- ja kehitysideoita, joita voisin muokata lopulliseen versioon. Positiivinen palaute antoi minulle lisävirtaa tehdä kirjoitusprosessi huolellisesti loppuun ja tein työhön muutokset ja lisäykset saamani palautteen perusteella. Tällöin kirjoitin työlleni pohdinta-osion, jossa käsiteltiin opinnäytetyöstä saatuja tuloksia.

Kun kirjoitusprosessi työlle oli tehty loppuun, tulostin opinnäytetyön, jotta pystyin lukemaan ja luetuttamaan työn ulkopuolisella taholla. Tekstistä etsittiin kirjoitusvirheitä ja kirjoitusasuja muokattiin helpompilukuiseen muotoon, jos tarve sitä vaati. Tekstistä tarkastettiin viitemerkinnät sekä lähteet. Luetutin englanninkielisen abstraktin työkaverillani, jonka kotikieli on englanti. Hän oikoluki tekstin ja hänen palautteensa perusteella korjasin hänen löytämänsä virheet abstraktista. Tämän jälkeen lähetin työn vielä viimeisen kerran ohjaavan opettajan kommentoitavaksi.

Opinnäytetyö esiteltiin opinnäytetyöseminaarissa 19.11.2020 etäyhteyden kautta. Esityksestä saadun palautteen perusteella tein viimeiset tarkistukset sekä korjaukset kirjalliseen työhöni. Valmis työ lähetettiin arvioitavaksi ja kieliasun tarkistukseen 23.11.2020.

4.7 Valmis tuotos

Toiminnallisen opinnäytetyön lopputuloksena saadaan jokin tuotos, esimerkiksi malli, opas tai esite (Salonen 2013, 19). Minun valmis tuotokseni on liikuntapainotteisen varhaiskasvatusyksikön liiketoimintasuunnitelma, mitä käsitellään ja pohditaan tässä opinnäytetyössä. Pohdinnat opinnäytetyön tuloksista ja sen herättämistä ajatuksista löytyvät pohdinta-kappaleesta. Opinnäytetyö valmistui marraskuussa 2020.

5 YRITTÄJYYS SOSIAALIALALLA

Tässä kappaleessa käsitellään varhaiskasvatusyrittäjän osaamisen vaatimuksia, varhaiskasvatustoimintaa koskevia lakeja ja asetuksia sekä varhaiskasvatuksen työkentällä vaadittavia kelpoisuusvaatimuksia.

5.1 Varhaiskasvatusyrittäjän osaamisen vaatimukset

Koska tarkoituksena oli perustaa liikuntapainotteinen varhaiskasvatusyksikkö, on tärkeää, että yrittäjillä on kokemusta ja ymmärrystä liikunnasta ja sen merkityksestä. Kuten johdannossa mainitaan, sekä minulla että ystävälläni on liikunnanohjaaja (AMK) koulutus, vankka kilpa-urheilutausta sekä aktiivinen elämäntapa. Liikunta kuuluu osaksi elämäämme ja tiedostamme sen tärkeyden osana kokonaisvaltaista hyvinvointia. Koen, että liikuntaosaamisemme tuo vakuuttavuutta ja järjenmukaisuutta liikuntapainotteisen varhaiskasvatusyksikön perustamiseen. Kimmokkeena liikuntapainotteisen varhaiskasvatusyksikön perustamiseen on huoli lasten liikunnan määrän vähäisyydestä.

Henkilöstön tapa toimia ja olla vuorovaikutuksessa toimii esimerkkinä lapsille, kuten varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2018, 28) tuodaan ilmi. Näin ollen lapset omaksuvat hoidossa nähtyjä arvoja, asenteita ja tapoja omaan toimintaansa. Ajatellen liikuntapainotteista varhaiskasvatusyksikköä, kokisin olevamme yrittäjinä päteviä jakamaan kattavaa positiivista esimerkkiä ja osaamista muille työntekijöille, lapsille sekä perheille liikunnallisesta elämäntavasta ja liikunnan merkityksestä osana kokonaisvaltaista hyvinvointia. Koen myös molempien yrittäjien persoonan ja työmoraalin olevan sellaisia, joita nykyvarhaiskasvatuksessa ja yrittäjyydessä tarvitaan. Meillä on ymmärrystä ja osaamista lapsen kasvun ja kehityksen monipuoliseen tukemiseen sekä innovatiivisuutta toteuttaa lapsen edun mukaista sekä laadukasta varhaiskasvatusta. Olemme mukautumiskykyisiä ja tiedostamme elinikäisen oppimisen periaatteet, mikä tukisi työskentelyä vuodesta toiseen.

Johtajuudesta ja sen mukana tulevista yrittäjän paperitöistä meillä ei ole kokemusta varhaiskasvatuksen työkentällä. Emme kuitenkaan pelkää ottaa siitä selvää ja nähdä vaivaa, jotta opimme hyvän johtajuuden salat. Haluamme toimia esikuvina reilulle, avoimelle ja vuorovaikutuskykyiselle työyhteisölle, jossa jokainen uskaltaa ja saa olla oma itsensä juuri sellaisena kuin on. Huumori on myös asia, jota haluamme kuljettaa yritystoiminnassamme vahvasti mukana.

5.2 Lait ja asetukset toiminnan taustalla

Opetus- ja kulttuuriministeriö on laatinut listan, joka sisältää varhaiskasvatuksen työkenttää koskevia tärkeitä lakeja ja asetuksia. Tämä lista sisältää seuraavat lait ja asetukset:

- Varhaiskasvatuslaki (540/2018)
- Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta (753/2018)
- Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus varhaiskasvatuksen yksityisen palveluntuottajan ilmoitusmenettelystä (772/2018)
- Perusopetuslaki (21.8.1998/628)
- Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (14.12.1998/986)
- Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista (29.12.2016/1503)
- Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta (20.12.1996/1128)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (24.7.2009/569)
- Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (29.12.2009/1704)
- Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (29.12.2009/1705)
- Valtioneuvoston asetus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (29.12.2009/1766)
- Valtionavustuslaki (27.7.2001/688)
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (14.6.2002/504)
- Lastensuojelulaki (13.4.2007/417)

(Opetus- ja kulttuuriministeriö. Varhaiskasvatusta koskeva lainsäädäntö n.d.)

Lisäksi yksi tärkeä dokumentti lapsen oikeuksista on Yleissopimus lapsen oikeuksista (60/1991), joka astui voimaan vuonna 1991.

5.3 Kelpoisuusvaatimukset

Varhaiskasvatuksen työkentällä työskentelee varhaiskasvatuksen opettajia, varhaiskasvatuksen sosionomeja sekä varhaiskasvatuksen lastenhoitajia. Lisäksi varhaiskasvattajina toimii perhepäivähoitajia. Näiden lisäksi on varhaiskasvatuksen erityisopettajia. Varhaiskasvatuksen johtajalla tulee olla joko varhaiskasvatuksen opettajan tai varhaiskasvatuksen sosionomin pätevyys sekä riittävä johtamistaito. Kelpoisuusvaatimuksista voidaan työkentällä poiketa tilapäisesti enintään vuodeksi, jos riittävän kelpoi-

suusvaatimuksen omaavaa henkilöstöä ei löydy työtehtäviin. Tämä kuitenkin edellyttää, että työtehtävään valitulla on suoritettujen opintojen perusteella riittävät edellytykset ja taidot hoitaa kyseinen työtehtävä. (Varhaiskasvatuslaki, luku 6.)

6 VISIO LIIKUNTAPÄIVÄKODISTA

Vision kautta pystytään kertomaan, mitä perustettavassa yrityksessä tavoitellaan. Se toimii tavoitteena, johon jokapäiväisessä työssä tähdätään. Yrityksen arvot toimivat yrityksen punaisena lankana ja niiden noudattaminen on yksi elintärkeä osa vision onnistumisen kannalta. Työyhteisön kannalta selkeät ja al-lekirjoitettavat arvot vaalivat myös työympäristöä positiivisesti. Yrityksen arvot sisäistänyt ja niiden takana seisova työntekijä toimii positiivisena mainoksena yritykselleen myös työajan ulkopuolella. (Hesso 2015, 28-29.)

Oman varhaiskasvatusyksikön suurimpana visiona on päästä luomaan ammattitaitoinen, huumorintajuinen sekä liikkuvaa elämäntapaa edistävä yksikkö. Varhaiskasvatusyksikössämme lapset saisivat kasvaa ja kehittyä yksilöllisesti kiireettömässä ympäristössä turvallisten aikuisten ympäröimänä. Lapsen edun huomioimisen tulee toimia punaisena lankana toiminnan taustalla.

6.1 Visio henkilökunnasta

Johtajana minulle olisi tärkeää, että henkilökunta saisi työskennellä omalla persoonallaan ja työpaikalla vallitsisi avoin, rehellinen sekä keskusteleva ilmapiiri. Henkilökunnan osalta visiona olisi saada koottua monipuolisesti ammattitaitoinen tiimi, jonka työskentely huomioi lapsen edun mukaisen toiminnan sekä lasten osallisuuden toiminnassa. Henkilökunta pyrittäisiin rakentamaan monialaisesti varhaiskasvatuksen sosionomeista, varhaiskasvatuksen opettajista sekä varhaiskasvatuksen lastenhoitajista. Henkilökuntavalinnat tehtäisiin siten, että monialaista osaamista sekä tietotaitoa olisi mahdollisimman kattavasti. Henkilökunnalla tulee olla ymmärrystä siitä, miten lapsi toimii liikkuen, tutkien sekä testaillen. Myös luovuutta hyödyntää ja ujuttaa liikunnallisia elementtejä eri oppimisen alueisiin olisi tärkeä taito.

6.2 Visio toimintaympäristöstä ja liikuntapainotteisuudesta

Koska tarkoituksena on perustaa liikuntapainotteinen varhaiskasvatusyksikkö, olisi ehdottoman tärkeää, että varhaiskasvatusta järjestettävästä rakennuksessa olisi liikuntasali, jossa olisi riittävästi tilaa monipuoliselle liikunnalle. Rakennuksen lähellä tulisi olla luontoa ja liikuntamahdollisuuksia, jotta liikuntapainotteisuutta voitaisiin vaalia myös ulkotiloissa ja lähiympäristössä. Luontoa hyödynnettäisiin aktiivisesti varhaiskasvatustoiminnassa.

Liikuntapainotteisuus näkyisi varhaiskasvatyüksikössä siten, että liikuntaa ja liikettä toteutettaisiin positiivisin keinoin monipuolisen toiminnan kautta eri oppimisen alueissa. Tavoitteena olisi vaikuttaa ja luoda kestävä pohja liikunnalliselle ja terveellisille elämäntavoille. Yhteiskunnallinen hyöty liikunnan näkökulmasta on myös huomioitu. Jos lapset ja heidän perheensä omaksuisivat liikunnallisen sekä terveellisen elämäntavan, tulisi sen vaikutus todennäköisesti näkymään positiivisesti myös heidän tulevaisuutensa terveydentilassa sekä sairastavuuden vähentymisenä. Globaalistikin tämän ajatusmaailman omaksuminen toimisi terveyttä edistävänä haarana. Liikuntapainotteisuus varhaiskasvatustoiminnassa ei kuitenkaan tarkoittaisi, että se karsisi muita oppimisen alueita pienemmäksi, vaan liikunnallisia elementtejä hyödynnettäisiin eri oppimisen alueissa.

6.3 Visio liikuntapainotteisen varhaiskasvatyüksikön kiinnostavuudesta

Koska Kajaanissa ei ole tällä hetkellä liikuntaa tai luontoa painottavia varhaiskasvatyüksiköitä, toimisi se meidän etunamme vallitsevassa tarjonnassa. Oletan, että liikunta- ja luontopainotteiselle sekä terveyttä edistävälle varhaiskasvatyüksikölle olisi kysyntää. Kajaanissa on monipuolista harrastustoimintaa lapsille. Koen, että ainakin lasten harrastustoiminnassa oleville perheille liikuntapainotteinen varhaiskasvatyüksikkö olisi kiinnostava vaihtoehto. Mielestäni tässä asiassa saattaisi näkyä myös polarisaatioilmiö: perheet, jotka liikkuvat, olisivat mahdollisia asiakkaita ja perheet, jotka ei liiku, eivät luultavasti olisi kiinnostuneita laittamaan lastaan liikuntapainotteiseen varhaiskasvatyüksikköön. Toki tämän tiimoilta ei ole tehty kyselyitä tai tutkimuksia, joten todellinen kysyntä liikuntapainotteiselle varhaiskasvatyüksikölle ei ole selvillä.

6.4 Visio ruokailun järjestämisestä varhaiskasvatyüksiköstä

Suurena visiona olisi järjestää varhaiskasvatyüksikön ruokailu siten, että ruoka valmistettaisiin alusta asti paikan päällä. Tämän vision realistinen järjestäminen saattaa jäädä vain haaveeksi johtuen realistisista kustannuksista. Suurimmassa osassa varhaiskasvatyüksiköitä ruoka tulee kylmänä tai kuumana suurkeittiöiltä. Aamupalat ja välipalat tosin on toteutettavissa itse. (Ateria- ja puhtaanapitopalveluiden yksikön vastaava 2020.)

7 LIKETOIMINTASUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT

Tässä luvussa on tutkittu varhaiskasvatuksen tilaa Kajaanin kaupungin näkökulmasta. Lisäksi kappaleessa kerrotaan, millä keinoin Kajaanin kaupunki mahdollistaa yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden tuottajien palvelut varhaiskasvatuskentällä Kajaanissa.

7.1 Varhaiskasvatus Kajaanissa

Kajaanin kaupungissa on yhteensä 18 kunnallista ja 13 yksityistä varhaiskasvatusyksikköä. Yksityisten varhaiskasvatusyksiköiden toimintaa ohjaa ja valvoo Kajaanin kaupunki. Nämä yksiköt tarjoavat varhaiskasvatusta sekä esiopetusta. Kaikkien yksiköiden toiminta perustuu valtakunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin sekä Kajaanin varhaiskasvatukselle laadittuun varhaiskasvatussuunnitelmaan. Näiden varhaiskasvatusyksiköiden lisäksi Kajaanista löytyy perhepäivähoitajia sekä leikkikerhotoimintaa. Varhaiskasvatuksessa tarjotaan aamu- ja iltapäivätoimintaa perusopetuksen kahdelle ensimmäiselle luokka-asteelle sekä erityisopetuksen parissa oleville oppilaille. (Kajaanin kaupunki. Varhaiskasvatus 2020.)

Yksityisen varhaiskasvatusyksikön tai perhepäivähoidon tulee tuottaa vähintään samantasoista palvelua kuin Kajaanin kunnallisissa varhaiskasvatuspalveluissa. Lisäksi yksityinen palveluntuottaja on veloitettu noudattamaan Kajaanin kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaa ja muita kaupungin paikallisia suunnitelmia. Yksikön on laadittava toiminnalleen varhaiskasvatussuunnitelma, joka noudattaa Kajaanin kaupungin vuosisuunnitelmaa. Yksikkökohtaiseen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan muun muassa toiminnan laadulliset ja toiminnalliset kriteerit sekä yksikön painopistealueet. Suunnitelma toimitetaan valvovalle viranomaiselle ja se tulee olla löydettävissä palveluntuottajan internetsivuilla. Myös yksityinen varhaiskasvatuspalveluntuottaja on velvollinen tekemään lapsikohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmat yhdessä vanhempien kanssa. (Varhaiskasvatuksen palveluseteli. Päiväkoti- ja perhepäivähoidon sääntökirja 2020.)

Kajaanin yksityisen varhaiskasvatuspalveluissa on muutamia toimintapainotuksia. Täysin liikuntaa tai luontoa painottavia varhaiskasvatusyksikköjä ei ole Kajaanissa tällä hetkellä tarjolla. Yksityiset varhaiskasvatusyksiköt hyötyvät erikoistumisesta, sillä siten massasta pystytään erottautumaan edukseen. Kajaanin kaupunki on tehnyt toimintalinjauksen, jonka mukaan varhaiskasvatusta tarjotaan Kajaanissa 70%

kunnallisella sekä 30% yksityisellä puolella. Näitä suhdelukuja tarkastellen tällä hetkellä yksityisellä varhaiskasvatuspuolella ei ole tilaa, mutta tulevaisuuden näkymät ovat auki varhaiskasvatusyksikön perustamista varten. (Kajaanin kaupungin varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö 2020.)

7.2 Kajaanin kaupungin palveluseteli

Varhaiskasvatuksen palveluseteli tarkoittaa kunnan myöntämää tukea perheille, jotka ovat valinneet lapselleen hoitopaikaksi yksityisen varhaiskasvatusyksikön. Kajaanin varhaiskasvatuksen palvelusetelit myönnetään perheille, jotka asuvat Kajaanissa. (Kajaanin kaupunki. Varhaiskasvatuksen palveluseteli. 2020.) Palveluseteli voidaan myöntää hyväksytyille palveluselelituottajille, jotka tarjoavat yksityistä varhaiskasvatuspalvelua tai perhepäivähoitoa.

Palveluseteli on aina lapsikohtainen. Palveluseteliä voidaan hakea sähköisesti sitten, kun huoltaja ja varhaiskasvatusyksikkö ovat kirjoittaneet kirjallisen palvelusopimuksen. Varhaiskasvatusyksikön tulee toimittaa kopio palvelusopimuksesta palvelusetelin myöntävälle taholle. Hyväksytty palveluseteli tulee ottaa käyttöön 4kk myöntämispäivästä laskien. (Varhaiskasvatuksen palveluseteli. Päiväkoti- ja perhepäivähoidon sääntökirja 2020.)

Palvelusetelin suurin arvo on Kajaanin kaupungin sivistyslautakunnan hyväksymä. Perheille myönnettävän palvelusetelin arvoon vaikuttavat varhaiskasvatukseen tulevan lapsen ikä, perheen koko, huoltajien tulot sekä palvelusopimuksessa valitun palvelun tarve. Huoltajien maksettavaksi varhaiskasvatuspalvelusta jää palvelusetelin arvon ja palveluntuottajan perimän palvelun hinnan välinen erotus. Palvelusetelin arvo tarkistetaan säännöllisesti ja huoltajien velvollisuus on ilmoittaa muuttuneista tiedoista. (Varhaiskasvatuksen palveluseteli. Päiväkoti- ja perhepäivähoidon sääntökirja 2020.)

Palvelusetelin laskennallinen arvo Kajaanin varhaiskasvatuksessa on yli 3-vuotiaalla lapsella 806e/kk. Perhepäivähoidossa yli 3-vuotiaan palvelusetelin laskennallinen arvo on 743e/kk. Jos lapsella on erityisvarhaiskasvatuksen tarve, se huomioidaan ja määritellään palvelusetelissä tietyn kertoimen kautta, mikä nostaa palvelusetelin arvoa. (Varhaiskasvatuksen palveluseteli. Päiväkoti- ja perhepäivähoidon sääntökirja 2020, 10.)

8 SWOT-ANALYYSI

SWOT-analyysi on lyhyt ja ytimekäs nelikenttäanalyysi, jossa kartoitetaan yritystoiminnan vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet sekä uhat. Analyysin vahvuudet ja heikkoudet ilmentävät yrityksen nykytilaa ja mahdollisuudet ja uhat peilaavat yritystoiminnan tulevaisuutta. (Suomen riskienhallintayhdistys n.d.) Tässä kappaleessa on avattu liikuntapainotteisen varhaiskasvatusyksikön perustamista varten laadittu SWOT-analyysi, joka on liitteenä (LIITE 1).

8.1 Vahvuudet

Yrityksen perustamista varten olen pohtinut vahvuuksiksi yrittäjien suuren mielenkiinnon lähteä toteuttamaan omaa yritystoimintaa ja muokata omasta varhaiskasvatusyksiköstä omien arvojen ja mielenkiinnon kohteiden näköinen. Lisäksi yrittäjillä on kattavasti ja monipuolisesti liikuntaosaamista, jota haluamme jakaa sekä lapsille, heidän perheilleen että muille työntekijöille. Koen myös, että yrittäjien koulutukset (kasvatustieteiden kandidaatti ja sosionomi) täydentävät toisiaan erinomaisesti. Emme ole olleet työkentällä kovinkaan pitkään, joten koen meillä olevan tuoretta tietotaitoa ja innovatiivisuutta varhaiskasvattajina. Yrittäjien koulutukset tulevat vastaamaan myös uuden varhaiskasvatuslain (540/2018) henkilöstömitoituksen moniammatillisen tiimin vaatimuksia. Vahvuutena yritystoiminnassa voidaan pitää myös sitä, että liikuntapainotteisia päiväkotia ei Kajaanissa ole tarjolla. Tämä tarkoittaa, että kilpailua painotuksen suhteen ei tällä hetkellä ole. Liikuntapainotteisuus tulee toimimaan meille valttikorttina Kajaanin yksityisten varhaiskasvatusyksiköiden tarjonnassa. Lisäksi yhtenä suurena vahvuutena on varhaiskasvatusyksikön pieni koko, minkä oletan toimivan vetonaulana perheille, jotka kaihtavat suuria varhaiskasvatusyksiköitä.

8.2 Heikkoudet

Heikkouksia yritystoiminnan perustamiseen on epävarmuus monestakin eri osa-alueesta. Yritystoiminta on vasta suunnitelmatasolla ja asiakasryhmistä ei ole minkäänlaista varmuutta tai kartoitusta. Lisäksi ei ole kartoitettu, olisiko liikuntapainotteiselle varhaiskasvatusyksikölle kysyntää Kajaanissa. Suunnitelmastosta johtuen todellisia liiketiloja ei ole kartoitettu, mikä olisi edellytys yrityksen toiminnan aloittamiselle. Markkinointia ei ole toteutettu muuten kuin lähipiirin kanssa käydyn yleisen keskustelun

kautta. Heikkoutena voidaan myös pitää tämän liiketoimintasuunnitelman lopputulemaa, jos se näyttää, että yritystoiminnan aloittaminen olisi kannattamatonta.

8.3 Mahdollisuudet

Yritystoiminnan perustamisen mahdollisuutena on rakentaa itselleen omannäköinen työpaikka, jonka arvot kohtaavat täysin oman arvomaailman kanssa. Liikuntapainotteisen varhaiskasvatusyksikön kautta on mahdollista päästä vaikuttamaan lasten hyvinvointiin ja terveyteen käytännön työn kautta. Tämä toimii myös valtakunnallisena ja globaalina ulottuvuutena lasten ja perheiden hyvinvoinnin ja terveyden kehittymisen kautta. Lisäksi voimme jakaa tietoutta liikunnan tärkeydestä, jolla on vaikutuksia myös asiakkaiden (lasten) tulevaisuuden valintoihin. Yritystoiminnan mahdollisuutena on myös itse päästä vaikuttamaan työntekijävalintoihin. Voimme valita sellaiset työntekijät, jotka täydentävät sekä tukevat toistensa osaamisalueita. Työntekijävalinnat tehtäisiin siten, että monialainen oppiminen mahdollistuisi varhaiskasvatusyksikössä. Mahdollisuutena voisi olla myös lisätulojen saanti esimerkiksi vuokraamalla varhaiskasvatusyksikön tiloja iltakäyttöön.

8.4 Uhat

Suurimpana uhkana yritystoiminnan aloittamiselle pidän sitä, että haaveet ja suunnitelmat jäävät vain ajatuksen tasolle ja yrittäjillä ei riitä rohkeutta hypätä mukaan yritysmaailmaan. Lisäksi uhkana on, annetaanko toiminnalle lupaa käynnistyä Kajaanissa silloin, kun yrityksen perustaminen olisi ajankoh- taista. Uhkana on myös, että toiminta on taloudellisesti kannattamatonta ja asiakkaat eivät löydä palvelun pariin. Liiketoiminta ei voi koskaan alkaa, jos todelliseen tarpeeseen ei löydy sopivaa liiketilaa. On myös mahdollista, että jotkut perheistä eivät ole kiinnostuneita liikuntapainotteisesta ideastamme, mikä karsii asiakaskuntaa pienemmäksi. Erikoistumisalue saattaa toimia joillekin perheille pelottavana tai epäkiin- nostavana aihealueena. Pohdin myös polarisaation mahdollisuutta liikuntapainotteisessa varhaiskasva- tusyksikössä. Tässä tapauksessa voi siis uhkana olla, että liikuntapainotteiseen varhaiskasvatusyksik- köön saadaan asiakkaiksi vain perheitä, joilla on jo muutenkin liikunnallinen elämäntapa. Tämä saattaa karsia vähemmän liikunnasta ymmärtäviä asiakasryhmiä pois, vaikka yrittäjinä haluamme tarjota liikun- tapainotteista varhaiskasvatuspaikkaa jokaiselle kajaanilaiselle perheelle.

9 LUVAT JA YRITYSMUODOT

Kun yrittäjä on valinnut liikeideansa, tulee hänen valita yritykselleen sopiva yhtiömuoto. Yrityksen perustamista varten ei ole välttämätöntä käyttää omaa alkupääomaa laisinkaan. Yhtiömuodon valinta vaikuttaa siihen, miten yrityksen rahoitus ja yrittäjän oma talous järjestyvät. Tärkeintä osaa liiketoimintasuunnitelmassa näyttelee laskelma, jossa yrittäjän kuukausittainen rahantarve tulee esille. Tämän jälkeen tulee miettiä, miten eri yhtiömuodot tukevat yrittäjää kohti tavoitteen onnistumista. Yritysmuotoja on Suomessa viisi. Yksityinen elinkeinonharjoittaja, avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö sekä osuuskunta. (Alikoski, Hakonen & Viitasalo 2013, 23.)

9.1 Luvat

Ryhdyttyessä yksityiseksi varhaiskasvatuksen tuottajaksi on ensin tehtävä kunnan vastaavalle toimielimelle kirjallinen ilmoitus toiminnasta liitteineen ennen toiminnan aloittamista (Varhaiskasvatuksen markkinat 2018, 10). Ilmoitukseen tulee liittää myös lausunnot terveydensuojeluviranomaisen sekä pelastusviranomaisen tarkastuksista sekä muita yrityksen perustamista koskevia liitteitä, esimerkiksi toimipaikkaa koskevia liitteitä.

Kunnan toimielimen tulee viipyilemättä tarkastaa ilmoitus ja sen sisältö, jotta suunniteltu toiminta vastaa varhaiskasvatukselle vaadittuja asetuksia. Hyväksytyin tarkistuksen jälkeen kunnan vastaava toimielin siirtää tiedot aluehallintovirastolle. Yritystoiminnan voi aloittaa hyväksytyin tarkistuksen jälkeen. (Yksityisen palvelutuottajan ilmoitusmenettely varhaiskasvatuksessa 2019, 9.) Yrityksen on myös laadittava omavalvontasuunnitelma. Suunnitelman tulee olla julkisesti luettavissa ja suunnitelman toteutumista on seurattava. (Varhaiskasvatuksen markkinat 2018, 10.)

Aluehallintovirasto hyväksyy rekisteröinnin, jos palvelu täyttää varhaiskasvatuslaissa määrätyt edellytykset. Tämän jälkeen aluehallintovirasto tallentaa yksityisen varhaiskasvatuspalvelun tuottajan yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajien rekisteriin (Valveri). (Yksityisen palvelutuottajan ilmoitusmenettely varhaiskasvatuksessa 2019, 10-11, 14.) Ilmoituksen rekisteröinti on maksullista. Vuonna 2019 ja 2020 rekisteröintimaksu on ollut 670e. (Varhaiskasvatuslain (540/2018) nojalla perittävät maksut 2020.)

9.2 Yksityinen elinkeinonharjoittaja (toiminimi)

Yksityinen elinkeinonharjoittaja sopii parhaiten pienimuotoisen toiminnan pohjalle esimerkiksi sellaisiin tilanteisiin, kun yksityinen henkilö ryhtyy ammatin- tai liikkeenharjoittajaksi. Moni perustaakin toiminnan palkkatyön ohelle sivutoimen laskutusväyläksi. Toiminimi ei vaadi alkupääomaa, eikä sillä ole tilintarkastusvelvollisuutta. Toiminimen kirjanpito on yksinkertainen. Kirjanpito erottaa yrityksen (toiminimi) ja elinkeinonharjoittajan henkilökohtaisen talouden. Toiminimi sopii parhaiten pienimuotoiseen yksinyrittäjän liiketoimintaan. (Puustinen 2004, 99.)

9.3 Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö

Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö ovat monella tapaa samanlaisia yritysmuotoja. Molempien yritysmuotojen perustaminen tapahtuu pääosin samalla kaavalla. Avoin yhtiö sopii erityisesti pieneen yritystoimintaan luotettavan kumppanin kanssa. Kommandiittiyhtiö taas sopii hyvin omaan työpanokseen perustuvaan toimintaan, johon halutaan mukaan sijoittaja. (Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö n.d.)

Kommandiittiyhtiössä yhtiömiehet sijoittavat pääomapanoksen yhtiöön. Kommandiittiyhtiössä on mukana äänetön yhtiömies, joka sijoittaa toimintaan rahaa sekä vastuunalainen yhtiömies, jonka sijoitus yrityksen alkupääomaan voi olla esimerkiksi työpanos. Vastuunalainen yhtiömies voi sijoittaa panoksena rahaa, tavaraa tai esimerkiksi työpanoksen. Äänetön yhtiömies sijoittaa yhtiöön omaisuutta, joka on rahanarvoista. Äänettömän yhtiömiehen panos on ilmoitettava rahamääräisenä. (Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö n.d.)

9.4 Osakeyhtiö

Osakeyhtiö poikkeaa muista yhtiömuodoista siten, että se toimii itsessään erillisenä oikeushenkilönä. Ennen osakeyhtiön perustaminen vaati 2500 euron alkupääoman osakkailta, mutta 1.7.2019 vähimmäisalkupääoman vaatimus poistui. Näin ollen myöskään osakeyhtiön perustaminen ei vaadi alkupääomaa. Ylintä päätösvaltaa osakeyhtiössä käyttää yhtiökokous. Yhtiökokous valitsee osakeyhtiön hallituksen, joka vastaa yhtiön hallinnosta sekä toiminnan järjestämisestä. (Osakeyhtiö n.d.)

9.5 Osuuskunta

Osuuskunta on hyvä valinta yhteisyrityksyyteen toimialasta riippumatta. Se on väylä, jonka kautta voi myydä helposti omaa osaamista lähes riskittömästi ja ilman suuria investointeja alkupääomaan. Osuuskunnan voi perustaa yksityishenkilönä tai yrityksenä. Osuuskunnassa toimieliminä toimii hallitus, osuuskunnan kokous sekä toimitusjohtaja. (Osuuskunta n.d.)

9.6 Yhteenveto yritysmuodoista

Yksityiset varhaiskasvatyüksiköt ovat yhtiömuodoiltaan lähes poikkeuksetta avoimia yhtiöitä tai osakeyhtiöitä. Pienimuotoista toimintaa harjoitetaan usein avoimena yhtiönä. Osakeyhtiön etuna on, että yhtiö toimii itsessään erillisenä oikeushenkilönä ja näin ollen yritys ei ole sidonnaisena yrittäjän henkilökohtaiseen talouteen. Varsinaisia yrittäjän taloudellisia eroja yhtiömuodoilla ei ole. Tämä korostuu varsinkin silloin, kun toiminta on kohtuullisen pienimuotoista. Osakeyhtiön taloudelliset etuudet tulevat esiin silloin, kun yhtiö pystyy tekemään voittoa ja maksamaan osakkailleen osinkoa tehdystä tuloksesta.

Liiketoiminnan tulos tulee tämän kannattavuuslaskelman mukaan olemaan niin pieni johtuen varhaiskasvatyüksuksen suhdeluvuista, että taloudellisesti ei ole merkitystä, minkä yhtiömuodon liiketoiminnalle valitsee.

10 VARHAISKASVATUSLIIKETOIMINNAN RAHOITUSLASKELMA

Tässä luvussa käsitellään varhaiskasvatusliiketoiminnan rahoituslaskelmaan liittyviä olennaisia osia, niiden kokoa ja kulurakennetta. Kulurakenne perustuu ammattilaisten antamiin arvioihin, koska esim. todellista toimitilaa ei ole kartoitettu yrityksen perustamista varten.

10.1 Toimitila

Varhaiskasvatuksen ohjaaminen ja suunnittelu kuuluu opetus- ja kulttuuriministeriölle. Varhaiskasvatuslaissa (540/2018) määrätään, että oppimisympäristö on oltava terveellinen, turvallinen ja oppimista edistävä ympäristö, missä tulee ottaa huomioon erityisesti lapsien ikä ja kehitys. (RT 103083 Päiväkotien suunnittelu 2019, 3.)

Varhaiskasvatuksiltaan toimivuuden kannalta katsottuna on hyvä etsiä sellainen toimitila, jonka eri osat mahdollistavat tilojen joustavan käytön. Tiloissa on hyvä huomioida opetuksen, kasvatuksen, hoidon sekä muiden hoitopäivän aikaan suoritettavien toimintojen kuten levon, ruokailun, hygienian ja leikkimisen sujuvuus. Varhaiskasvatusyksikön leikkipihan turvallisuuteen sekä kokoon kannattaa myös kiinnittää huomiota toimitilaa valitessa. Myös logistiikka, esimerkiksi kun vanhemmat tuovat lapsiaan hoitoon, on syytä ottaa huomioon tilavalinnassa. (RT 103083 Päiväkotien suunnittelu 2019, 3.)

Työntekijöiden työympäristöön kannattaa kiinnittää toimitilan valinnassa huomiota. Taukotilat ja pukutilat tulee olla riittävät suhteessa työntekijämäärään. (RT 103083 Päiväkotien suunnittelu 2019, 3)

Taulukossa 1 (TAULUKKO 1) on esiteltyä esimerkkejä päiväkodin ryhmien koosta. Kasvatusvastuullisten suhdeluku alle 3-vuotiailla on 4 lasta yhtä kasvatusvastuullista kohden. Syksyllä 2020 yli 3-vuotiaiden suhdeluku pieneni siten, että yhtä kasvatusvastuullista kohden saa laskea 7 lasta. Ennen syksyä 2020 suhdeluku yli 3-vuotiailla oli 1/8. Koska muutos on tuore, ei sitä ole ehditty päivittämään rakennustietokorttiin. Taulukosta 1 (TAULUKKO 1) voi havainnoida suhdelukua vanhan 1/8 suhdeluvun mukaan.

TAULUKKO 1. Esimerkkejä päiväkodin ryhmien koosta

Taulukko 1. Esimerkkejä päiväkodin ryhmien koosta. Ryhmässä on 2...3 kasvatus- ja opetushenkilöä, lasten lukumäärä vaihtelee ikäryhmän ja osa-aikaisuuden mukaan.

henkilöstöä /pienet lapset < 3 v.	henkilöstöä /isot lapset 3...6 v.	henkilöstöä /osa-aikaiset lapset*	Ryhmäkoko korkeintaan
3 /12	-	-	12 lasta
-	2 /16	-	16 lasta
2 /8	1 /8	-	16 lasta
1 /4	2 /16	-	20 lasta
-	1 /8	1 /13	21 lasta
-	3 /24	-	24 lasta
1 /4	1 /8	1 /13	25 lasta
-	-	3 /39	39 lasta

(RT 96-11003 Päiväkotien suunnittelu, 12.)

TAULUKKO 2. Tilaryhmäkohtaiset vähimmäishyötyalat eri lapsimäärille kotialueisiin perustuvissa päiväkodeissa. Toimintatilojen jakauma vastaa perinteistä kotialuejärjestelyä

Lapsia max ¹	Toimintatilat ²					Henkilökunnan tilat ⁶			Huoltotilat ⁶				Yhteensä ⁷		
	ryhmätilat/kotialue ³	yhteis-tilat ⁴	sali ⁵	yht.	hy-m ² /tilapaikka	työtilat	sos. tilat	yht.	keit-tiö	sk+vh	var	yht.	hy-m ²	E ⁹	br-m ²
14	74	24	-*	98	7	8	6	14	18	5	3	26	138	1,20	166
21	110	15	22*	147	7	10	8	18	22	6	4	32	197	1,20	236
28	146	22	28*	196	7	12	11	23	26	6	5	37	256	1,25	320
42	220	30	44	294	7	16	15	32	34	8	8	50	376	1,30	489
63	330	50	63	443	7	25	20	45	38	10	8	56	544	1,35	734
84	440	65	84	589	7	30	22	52	44	11	10	65	706	1,35	953
105	550	80	105	735	7	35	26	61	48	12	10	70	866	1,40	1212
126	660	95	126	881	7	35	30	65	50	14	12	76	1022	1,40	1431

(RT 96-11003 Päiväkotien suunnittelu, 12)

10.2 Kannattavuuslaskelma

Kannattavuuslaskelmassa esitetään konkreettisesti yrityksen myynnin tasovaade toiminnan kannattavuuden osoittamiseksi. Laskelmassa huomioidaan yritykselle tulevat tulot, kulut ja näistä syntyvä tuotto. (Y-Studio.fi, n.d.)

Kannattavuuslaskelma (TAULUKKO 3) on toteutettu 21 lapsen suuruiselle varhaiskasvatusyksikölle (n. 240 m²), jossa on kolme kasvatusvastuullista työntekijää. Työntekijöiden kustannuksissa on huomioitu palkasta työnantajalle koituvat sosiaalikulut. Sosiaalikuluja ovat mm. eläkemaksut, sairausvakuutusmaksut ja pakolliset vakuutukset ja työttömyysvakuutusmaksu. Bruttopalkkaa työntekijöille on laskettu 2200e/kk/hlö. Näin ollen sosiaalikuluja kertyy työnantajalle maksettavaksi n. 1480e/kk/hlö. Kuukausittainen kuluerä kustakin kasvatusvastuullisesta on yritykselle 3680e/kk/hlö.

Vuokra on arvioitu kiinteistöjen ylläpidon asiantuntijan (2020) toimesta tämänhetkisen Kajaanin vuokratason mukaisesti. Tietoliikennekulut kattavat yhden toimistopuhelimen jatkuvalla internetyhteydellä, jota voidaan käyttää yritystoiminnassa. Vakuutuksissa on arvioitu yrityksen oikeusturvavakuutus sekä irtaimiston vakuutukset vakuutusalan ammattilaisen toimesta.

Ruokailukustannukset ovat arvioitu ruokailu- ja ateriapalveluiden yksikön vastaavan (2020) toimesta. Lapsikohtaisesti ruokailu maksaa n. 5e/pv/hlö. Kuukausittainen 20-22 hoitopäivää tulee maksamaan yhdeltä lapselta n.100e/kk ja näin ollen 21 lapselta 2100e/kk. Hintaan sisältyy aamupala, lounas ja välipala, joista aamupalan ja lounaan tarjoilee keittiötyöntekijä. Henkilökunta tarjoilee välipalan. Varhaiskasvatusyksikön pienuudesta johtuen täysipäiväisiä keittiö- ja siivouspalveluita ei tarvita. Siivous- ja keittiöpalvelut toteutetaan ulkopuolisena hankintana osapäiväisesti. Osa siivouksesta toteutetaan henkilökunnan toimesta ja vain tarvittaessa ulkopuolisena palveluna.

Toiminnan ylläpitokulut (sähkö, vesi ja jätehuolto) on arvioitu kiinteistöjen ylläpidon asiantuntijan (2020) toimesta tämänhetkisten Kajaanin kulutasojen mukaan. Taloushallintokuluihin kuuluvat kirjanpito, palkkahallinto sekä laskutukset.

Kuukausittaiset kulut katetaan palvelusetelitulolla, joka on Kajaanin kaupungissa yli 3-vuotiaalla lapsella 806e/kk ja tähän summaan on lisätty yksityisen lisä 24e/kk/lapsi, joka perustuu liikuntapainotteisuuteen. Näin ollen jokaisesta lapsesta tulee 830e/kk ja täydellä 21 lapsen ryhmällä tulot ovat 17430e/kk.

TAULUKKO 3. Kannattavuuslaskelma

Kuukausittaiset ku- luerät	€/kk		
Vuokra (n. 240m ²)	1600		
Palkkakulut (3 hlö)	11040		
Vakuutukset	100		
Tietoliikennekulut	20		
Ruokailukulut (21 lasta)	2100		
Siivous-/keittiökulut	1820		
Ylläpitokulut (sähkö, vesi, jäte- huolto)	160		
Taloushallinto	100		
Yhteensä	16940		
Kuukausittaiset tulot	€/kk/lapsi	Lapsimäärä	Tulot
Palvelusetelitulot	830	21	17430

11 RAHOITUS

Yksityisen päiväkodin perustaminen vaatii myös hankintoja. Tarvitaan erilaisia kalusteita, leluja, tarvikkeita, ruokailuvälineitä jne. Näihin hankintoihin ryhtyvän yrittäjän täytyy hankkia rahoitus. Rahoitusvaihtoehtoja ovat mm. oma pääoma, pankkilaina, starttiraha tai Finnveran rahoitus.

11.1 Oma pääoma

Yrittäjä voi sijoittaa yritykseen omaa rahaa, joka merkataan yrityksen taseeseen ja jota yritys voi käyttää. Oma pääoma on helpoin tapa saada yritystoiminta alulle, mutta se vaatii yrittäjän oman rahan sijoittamista toimintaan.

11.2 Pankkilaina ja Finnvera

Yritys voi hakea pankkilainaa yrityksen eri hankintoihin tai toimintojen rahoitukseen. Pankkilaina on haastava siinä mielessä, että pankki vaatii lainasummaa vastaavan vakuuden, jotta lainan myöntäminen toteutuu. Monesti aloittava yrittäjä joutuu vakuuttamaan omaa omaisuutta yrityslainan vakuudeksi, jotta pankki myöntää lainan yritystoimintaan.

Yritystoiminnan rahoitukseen erikoistunut Finnvera tarjoaa rahoitusmahdollisuuksia yritystoiminnan alkuun, kasvuun ja kansainvälistymiseen sekä viennin riskeiltä suojautumiseen. Finnvera tarjoaa uusien yritysten perustamiseen alkutakauksen pankkilainan saamiseksi. Tämä helpottaa yrittäjän oman talouden ulkoistamista yritystoiminnasta pois. Näin ollen yrittäjän henkilökohtaisen talouden riski pienenee, kun ei tarvitse vakuuttaa pankkilainaa henkilökohtaisella omaisuudella. (Finnvera, n.d.)

11.3 Starttiraha

Starttiraha auttaa uutta yrittäjää pääsemään yritystoimintansa kanssa alkuun taloudellisesti. Jotta raha voidaan myöntää yrittäjälle, tulee hänen ensin tehdä ja toimittaa Te-toimistoon liiketoimintasuunnitelma, rahoitussuunnitelma sekä mahdollinen rahoitustarjous ja muut laskelmat yrityksen perustamista varten. Starttiraha on harkinnanvaraisesti myönnettävä tuki ja sitä on mahdollista saada normaalioloissa

ensimmäisten 6-12 kuukauden ajalle. Te-toimisto tekee päätöksen starttirahan myöntämisestä. Päätökseen vaikuttaa alan yritysten kilpailutilanne ja palvelun tarve kyseisessä kunnassa. Myöntävään päätökseen on edellytyksenä myös, että yrittäjä on hakijalle suotuisa reitti työllistyä. Starttiraha toimii yrittäjän elantona ja näin ollen on veronalaista tuloa. Starttirahan määrä on ollut vuonna 2020 noin 700e/kk. (Te-palvelut n.d. & Yrittäjät 2020.)

Vallitsevan Korona-pandemian takia starttirahaa voidaan myöntää väliaikaisesti yhteensä enintään 18 kuukauden ajalle. Tämän pidennetyn (yli 12kk) starttirahan myöntämisaajan voi saada yrittäjä, jonka edellytyksiin käynnistää tai vakiinnuttaa uusi yritystoiminta normaalin starttirahakauden aikana koronavirusepidemia vaikuttaa heikentävästi. Tämä muutos starttirahan enimmäiskeston on voimassa tämänhetkisen tiedon mukaan 31.12.2021 asti. (Te-palvelut n.d.)

12 TULOKSET JA POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selventää tekijälleen, olisiko oman varhaiskasvatusyksikön perustaminen kannattavaa. Yksi tärkein huomio varhaiskasvatusyksikön perustamista pohdittaessa on suhdeluvun muutos varhaiskasvatuksessa (1 kasvatusvastuullinen/8 yli 3-vuotiasta lasta kohden → 1 kasvatusvastuullinen/7 yli 3-vuotiasta lasta kohden). Suhdeluvun muutos vaikuttaa huomattavasti yksityisen päiväkodin tulonlähteisiin ja sitä myöten kannattavuuteen ryhtyä yrittäjäksi. Kuukausittaisia tuloja tulee täydellä ryhmällä (21 lasta) kolmen kasvatusvastuullisen kokoisessa varhaiskasvatusyksikössä nykyisen suhdeluvun (1/7) mukaan 17430e/kk. Vanhalla (1/8) suhdeluvulla tämä summa olisi ollut 19920e/kk. Kun laskelman kuukausittaiset kuluerät (16940e/kk) vähennetään nykyisen suhdeluvun mukaisen tulon mukaan, jää kuukaudessa yritykselle tuloja 490e. Aiemman suhdeluvun (1/8) mukaan yritykselle olisi jäänyt tuloja 2980e/kk. Ero summien välillä on täten huomattava yrittämisen kannalta.

Tästä voidaankin todeta, että nykyinen lainsäädäntö ei suosi pieniä varhaiskasvatusyrittäjiä. Opinnäytetyössä suunnitellun pienen päiväkodin pyörittäminen ei onnistu ilman, että ryhmät ovat kokoaikaisesti täysiä. Nykyinen lainsäädäntö suosii suurempia yksityisiä päiväkoteja, joissa ryhmät ovat täysiä ja henkilökunta on mitoitettu lain säätämälle vähimmäismäärälle. Aiemman suhdeluvun (1/8) nojalla varhaiskasvatusyksikön perustaminen suunnitellulla kolmella kasvatusvastuullisella työntekijällä olisi ollut kannattavampaa ja yritystoimintaa olisi voinut harjoittaa ilman valtavaa riskiä siitä, että ryhmät eivät olisi jatkuvasti täysiä. Oma näkökulmani tähän suhdeluvun pienentämiseen aloittavan varhaiskasvatusyrittäjän kannalta on se, että toiminta on käytännössä mahdotonta toteuttaa opinnäytetyössä suunnitellulla volyyymilla. Toiminta olisi riskialtista ja kannattamatonta.

Ajatellen, että työntekijä ja lapsimäärä tuplataisiin alkuperäiseen suunnitelmaan nähden (6 kasvatusvastuullista ja 42 yli 3-vuotiasta lasta), nykyisen suhdeluvun mukaan (1/7) liiketoiminta olisi kannattavampaa ja vähemmän riskialtista kuin suunnitellulla kolmella kasvatusvastuullisella. Kajaanin kokoisessa kaupungissa uuden varhaiskasvatusyksikön perustaminen kyseisellä volyyymillä olisi kuitenkin utopistinen ajatus tarkastellessa jo olemassa olevien varhaiskasvatusyksiköiden määrää. Näin ollen tämäkään fakta ei tue oman yrityksen perustamisen kannattavuutta.

Saamani palautteen ja keskustelujen perusteella vanhemmat karttavat suuria varhaiskasvatuskeskuksia ja suosivat pienempiä yksiköitä, joista saa helpommin henkilökohtaista palvelua sekä huomioita. Lisäksi vanhemmat kokevat, että pienen yksikön etuna olisi koko henkilökunnan tunteminen ja se vahvistaisi

luotettavuutta saatavaa palvelua kohtaan. Tämä vanhempien ajatusmaailma tukisi suunnittelemaani varhaiskasvatustyöyksikön volyymin ja sen etua tarjota henkilökohtaista palvelua asiakkaille. Erikoistuminen pienenä varhaiskasvatustyöyksikkönä olisi myös erityisen tärkeää, kuten Kajaanin kaupungin varhaiskasvatustyöyksikön palvelupäällikkö toi esille sähköpostiviestissään. Opinnäytetyössä esittelemäni idea ryhtyä pyörittämään pientä ja liikuntaan painottavaa varhaiskasvatustaloutta olisi näin ollen kaiken puolin haluttu ja hyvä palvelu.

Opinnäytetyöprosessin aikana yrittäjien, eli minun ja ystäväni, ajatusmaailmat varhaiskasvatustaloutta yrittäjyydestä ovat kokeneet pientä takapakkia johtuen koetusta työn kuormittavuudesta varhaiskasvatustyöyksikön työkentällä. Yrittäjillä on edelleen innovatiivisuutta ja intoa työhön, mutta käytännön työssä olemme molemmat huomanneet, että sisältämme olevaa potentiaalia on haastavaa päästä toteuttamaan omissa tämänhetkissä töissämme varhaiskasvatustaloutta. Suurimpina syinä tähän ovat työntekijöiden vähimmäismitoitettu ryhmän kokoon nähden, ajanpuute, kiire sekä jatkuva arjen hektisyys työkentällä. Nämä asiat syövät valtavasti voimavaroja työntekijältä. Lisäksi kokemuksiemme mukaan muun muassa varhaiskasvatustyöyksikön opettajille kuuluvaa viikoittaista suunnittelu-aikaa ei mahdollisteta ja huomioida työ-aikaan tarpeeksi hyvin. Tämä kaikki aiheuttaa itselle valtavaa painetta. Aika ja resurssit eivät riitä, jotta työntekijä voisi antaa kaikkensa käytännön työhön. Toisaalta olisi hienoa päästä näkemään ja kokemaan, minkälaisista olosuhteista työkentällä itse rakennetussa työyhteisössä. Päästäisiinkö oman yrityksen kautta irti haasteista, joita olemme varhaiskasvatustaloutta havainnoineet?

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, onko liikuntapainotteiseen varhaiskasvatustyöyksikön perustamiseen realistiset mahdollisuudet Kajaanissa. Otin yhteyttä Kajaanin kaupungin varhaiskasvatustyöyksikön palvelupäällikköön selvittääkseni realistista mahdollisuutta yksityisen varhaiskasvatustyöyksikön perustamista varten. Kajaanin kaupungin varhaiskasvatustyöyksikön palvelupäällikkö toi sähköpostiviestissään ilmi, että Kajaanin suhdeluku yksityisten ja kunnallisten varhaiskasvatustyöyksiköiden tarjonnan osalta on sellainen, että tällä hetkellä se ei mahdollista kaupunkiin uusia yksityisiä varhaiskasvatustyöyksiköitä. Toki hän mainitsee, että idea on hyvä ja liikuntapainotteisia yksiköitä Kajaanissa ei ole. Tulevaisuudessa idea voisi olla mahdollista toteuttaa. Globaali sekä oma huoli lasten liikunnan vähäisyydestä tuo myös vahvuutta liikuntapainotteisen varhaiskasvatustyöyksikön perustamisideaa varten. Näiden faktojen pohjalta voidaan todeta, että idea liikuntapainotteisen varhaiskasvatustyöyksikön perustamisesta olisi hyvä ja tarpeellinen. Kannattamattomuuden takia se täytyy kuitenkin jättää hautumaan ajatuksen tasolle. Jos idea halutaan tulevaisuudessa toteuttaa, tulee Kajaanin kaupungin tilannetta yksityisen varhaiskasvatustyöyksikön perustamista varten seurata.

Opinnäytetyön tavoitteena oli luoda liiketoimintasuunnitelma, jota voi tarpeen vaatiessa hyödyntää tulevaisuudessa. Koen, että liiketoimintasuunnitelma onnistui taloudellisen laskennan kannalta hyvin, sillä lukemat saatiin kirjattua realistisesti. Näin ollen tulot ja menot ovat työssä selvästi esillä. Tuloksista on helppoa todeta, että suunnitellulla volyymilla on riskialtista ja kannattamatonta lähteä toteuttamaan yritysidea. Tämä selkeyttää omaa ajatusmaailmaa siten, että tällä hetkellä haave omasta varhaiskasvatusyksiköstä saa jäädä tekeytymään ja käytännön toteutusta ei tehdä. Pohjatyö talouden osalta on tehty liiketoimintasuunnitelman kautta valmiiksi. Talous tulee lukujen osalta tarkistaa, jos tulevaisuudessa innostus yrittäjyyteen näyttää mahdolliselta ja järkevältä valinnalta. Tarkistettavia asioita tällöin ovat esimerkiksi sen hetkisen toimitilan vuokrataso, haluttu lapsimäärä varhaiskasvatusyksikköön sekä lain määräämään suhdeluku. Myös ylläpito ja ATK-kulut tulee tarkistaa sen hetkisen hintatason mukaisiksi.

Opinnäytetyötä varten ei toteutettu kyselyitä. Lähteinä toimivat kirjallisuuden lisäksi Kajaanin kaupungin varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö sekä henkilökohtaiset tiedonannot eri toimialojen ammattilasten sekä keskustelut tuttujen vanhempien kanssa. Luotettavuutta opinnäytetyöhön olisi voitu saada lisää toteutettujen kyselyiden kautta. Koen kuitenkin, että kyselyiden toteuttaminen olisi omiin resursseihin ja vaadittuun 15 opinnäytetyön opintopistemäärään nähden tuonut liikaa työmäärää. Näin ollen tyydyin tekemään opinnäytetyön ilman kyselyitä ja painotin työn kirjalliseen materiaaliin sekä talouslaskelmiin ja sen pohdintoihin. Suunnitteluvaiheen rajaus oli täten mielestäni onnistunut kokonaistyömäärää tarkastellen. Tarkoituksena oli luoda liiketoimintasuunnitelma ja mielestäni onnistuin siinä hyvin.

Kokonaisuudessaan olen tyytyväinen tehtyyn työhön, vaikkakin tulokseksi saatiin, ettei omaa varhaiskasvatusyksikköä ole kannattavaa perustaa. Koen, että työ antoi minulle näkemystä ja kokemusta siitä, mitä käytännössä yritystoiminnan aloittaminen vaatii ja mihin kaikkeen tulee kiinnittää huomiota. Jos tulevaisuudessa yrittäminen olisi mahdollista ja kiinnostavaa varhaiskasvatusalalla, on siihen tehty jo alustavaa pohjatyötä. Suurin oppi opinnäytetyön aikana minulle oli itse liiketoimintasuunnitelman laatiminen. En ole koskaan tehnyt esimerkiksi kannattavuuslaskelmaa, jonka työssä toteutin. Sen laatiminen oli haastavin ja samalla antoisin osio opinnäytetyössä.

12.1 Pohdintaa sosionomin kompetensseista

Sosionomin kompetensseihin peilaten opinnäytetyöprosessin aikana olen pohtinut omaa sosiaalialan eettistä osaamista sosiaalialan arvojen ja ammattieettisten näkökulmien kautta. Olen pohtinut ja tunnistanut

omaa ihmiskäsitystä sekä arvomaailmaa. Lisäksi olen luonut raamit visioon siitä, millainen yrittäjä haluan olla ja mitä arvoja haluan edustaa. Suunniteltu liiketoimintasuunnitelma tulisi toteutuessaan myös edistämään yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa työntekijöiden sekä asiakkaiden parissa.

Asiakastyön osaamisen kompetensseihin peilaten koen, että vahvuuteni varhaiskasvatuksen työkentällä on tukea ammattitaitoisesti ja tavoitteellisesti yksilöiden kasvua ja kehitystä. Lisäksi osaan tukea perheiden arkea ja perheenjäsenten keskinäisiä suhteita. Osaan suunnitella, toteuttaa, arvioida sekä soveltaa toimintaa käytännön työssä. Tämä vahvuus on saanut vahvistusta sosionomi opintojeni kautta. Koen vahvuuteni sosionomina toimivan yhtenä motivaattorina perustaa oma yritys, koska hallitsen käytännön työn hyvin. Koulutuksen aikana olen oppinut ammatillista dokumentointia, mistä suurimpana esimerkkinä on varhaiskasvatussuunnitelmien laatiminen ja sen kautta työskentelyn käytännön työssä.

Opinnäytetyön aikana koen kehittyneeni sosiaalialan palvelujärjestelmäosaamisessa varsinkin alan juridisen säädöspohjan kautta. Luin paljon alan lakeja sekä säädöksiä opinnäytetyöprosessin aikana. Opinnäytetyö selvensi minulle kasvatusjärjestämisen ja -tuottamisen tavat ja niiden ohjauksen sekä valvonnan, mikä on tärkeä ja oleellinen osa varhaiskasvatusyrittäjyydessä. Alun perin ajattelin, että sosiaalialan yrityksen perustaminen ja varsinkin paperityöt ovat monimutkainen ja hankala asia. Opinnäytetyö osoitti minulle, että itseasiassa yrittäjyyteen vaadittavat paperiasiat etenevät loogisessa järjestyksessä. Ohjeet sosiaalialan yrityksen perustamista varten ovat selkeästi esillä, luettavissa ja toteutettavissa.

Kriittisen ja osallistavan yhteiskuntaosaamisen kompetensseihin peilaten olen toteuttanut kriittistä ammatillista reflektiota ja nostanut opinnäytetyöhön esille työkentällä havainnoituja ongelmakohtia rehellisesti esiin. Lisäksi olen analysoinut opinnäytetyössä työkentällä esiintyviä ongelmakohtia sekä epätasa-arvoa ja sen vaikutuksia tuoreiden ammattilaisten työskentelyyn työkentällä. Olen pyrkinyt luomaan liikeideaan painotuksen, joka pyrkii vaikuttamaan globaaliin huoleen lasten liikuntaa ja terveyttä kohtaan. Liiketoiminnan punaisena lankana halutaan panostaa lasten osallisuuteen sekä osallistamisen mahdollistamiseen käytännön työssä.

Tutkimuksellinen kehittämis- ja innovaatio-osaamisen kompetensseja on näkyvillä opinnäytetyössä. Opinnäytetyö ja liiketoimintaidean luominen vaativat itsessään innovatiivista otetta. Työssä olisi voinut käyttää sosiaalialan erilaisia verkostoja vielä enemmän, mutta kuten olen jo maininnut, työmäärä olisi noussut tällöin liian suureksi. Opinnäytetyöprosessi kehitti minua varsinkin tutkimuksellisen kehittämisen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Opinnäytetyö vaati paljon kriittistä ja konkreettista tiedonhankintaa sekä sen arviointia ja hyödyntämistä opinnäytetyössä.

Työyhteisö-, johtamis- ja yrittäjyysosaamisen kompetenssit painottuvat pitkälti käytännön johtamisosaamiseen, joten siitä en pysty tekemään arviointia oman oppimisen kautta. Koen kuitenkin, että minulla sekä yrittäjyystävälläni olisi hyvät edellytykset toimia johtajana persooniemme kautta. Reflektiivinen ote työelämässä ja sen aktiivinen kehittäminen ovat meille asioita, jotka koemme tärkeäksi. Opinäytetyössä pääsin tutustumaan konkreettisiin talouslukemiin, jotka ovat yrittämisen elinehtoja.

LÄHTEET

- Alikoski, R., Hakonen, M. & Viitasalo, J. 2013. Yritystoiminnan taitajaksi. 5. uud. p. Helsinki: Sanoma Pro.
- Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista. 14.12.1998/986. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980986>. Viitattu 27.7.2020.
- Ateria- ja puhtaanapitopalveluiden yksikön vastaava. 2020. Henkilökohtainen tiedonanto, puhelu 25.9.2020. Kajaani. Viitattu 5.10.2020.
- Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö. n.d. Saatavissa: <https://www.suomi.fi/yritykselle/yrityksen-perustaminen/yritysmuodot/opas/avoin-yhtio-kommandiittiyhtio>. Viitattu 5.10.2020.
- Finnvera. n.d. Saatavissa: <https://www.finnvera.fi/tuotteet/takaukset/alkutakaus>. Viitattu 1.11.2020.
- Gao, Z., Chen, S., Sun, H., Wen, X. & Xiang, P. 2018. Physical Activity in Children's Health and Cognition. Hindawi. BioMed Research International. Saatavissa: <http://downloads.hindawi.com/journals/bmri/2018/8542403.pdf>. Viitattu 13.9.2020.
- Hesso, J. 2015. Hyvä liiketoimintasuunnitelma. 2., uud. painos. Helsinki: Kauppakamari 2015. Saatavissa e-kirjana: <https://centria.finna.fi/Record/colibri.73081>. Viitattu e-kirjasta 27.7.2020.
- Kajaanin kaupungin varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö. 2020. Henkilökohtainen tiedonanto, sähköposti 22.6.2020. Viitattu 25.9.2020.
- Kajaanin kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma. 2019. Saatavissa: http://www.kajaani.fi/sites/default/files/kajaanin_vasu19_0.pdf. Viitattu 3.5.2020.
- Kajaanin kaupunki. 2020. Varhaiskasvatus. Saatavissa: <http://www.kajaani.fi/fi/palveluopas/varhaiskasvatus>. Viitattu 3.5.2020.
- Kajaanin kaupunki. 2020. Varhaiskasvatus. Yksityinen päivähoido. Saatavissa: <http://www.kajaani.fi/fi/palvelut/yksityinen-paivahoito>. Viitattu 27.7.2020.
- Kajaanin kaupunki. 2020. Varhaiskasvatus. Yksityinen päivähoido. Varhaiskasvatuksen palveluseteli. Saatavissa: <http://www.kajaani.fi/fi/palvelut/varhaiskasvatuksen-palveluseteli>. Viitattu 13.9.2020.
- Kiinteistöjen ylläpidon asiantuntija. 2020. Henkilökohtainen tiedonanto, puhelu 19.9.2020. Kajaani. Viitattu 10.10.2020.
- Koivula, M., Siippainen, A. & Eerola-Pennanen P. 2017. Valloittava varhaiskasvatus. Oppimista, osallisuutta ja hyvinvointia. Kustannusosakeyhtiö Vastapaino Oy. Tampere. Saatavissa: <https://centria.finna.fi/Record/colibri.75411>. Viitattu 22.11.2020.
- Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta. 29.12.2009/1704. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20091704>. Viitattu 27.7.2020.

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä. 14.6.2002/504. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020504>. Viitattu 27.7.2020.

Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta. 20.12.1996/1128. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961128>. Viitattu 27.7.2020.

Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta. 29.12.2009/1705. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20091705>. Viitattu 27.7.2020.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä. 24.7.2009/569. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20090569>. Viitattu 27.7.2020.

Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista. 29.12.2016/1503. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20161503>. Viitattu 27.7.2020.

Lastensuojelulaki. 13.4.2007/417. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>. Viitattu 27.7.2020.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2016. Iloa, leikkiä ja yhdessä tekemistä. Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset. Saatavissa: <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75405/OKM21.pdf>. Viitattu 23.7.2020.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2016. Tieteelliset perusteet varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suosituksille. Saatavissa: <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75406/OKM22.pdf>. Viitattu 23.7.2020.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. Uusi varhaiskasvatuslaki. Henkilöstöä koskevat muutokset. Saatavissa: <https://minedu.fi/uusivarhaiskasvatuslaki>. Viitattu 28.7.2020.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. Varhaiskasvatus. Saatavissa: <https://minedu.fi/varhaiskasvatus>. Viitattu 23.11.2020.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. Varhaiskasvatusta koskeva lainsäädäntö. Saatavissa: <https://minedu.fi/varhaiskasvatuslait>. Viitattu 27.7.2020.

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus varhaiskasvatuksen yksityisen palveluntuottajan ilmoitusmenettelystä. 772/2018. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180772>. Viitattu 27.7.2020.

Opetushallitus. Varhaiskasvatus. Saatavissa: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/varhaiskasvatus>. Viitattu 27.5.2020.

Opetushallitus. 2018. Varhaiskasvatus. Varhaiskasvatussuunnitelmien perusteet. Saatavissa: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/varhaiskasvatussuunnitelmien-perusteet>. Viitattu 27.7.2020.

Opetushallitus. 2018. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Saatavissa: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet.pdf. Viitattu 27.7.2020.

Osakeyhtiö. n.d. Saatavissa: <https://www.suomi.fi/yritykselle/yrityksen-perustaminen/yritysmuodot/opus/osakeyhtio>. Viitattu 5.10.2020.

- Osuuskunta. n.d. Saatavissa: <https://www.suomi.fi/yritykselle/yrityksen-perustaminen/yritysmuodo/opas/osuuskunta>. Viitattu 5.10.2020.
- Perusopetuslaki. 21.8.1998/628. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>. Viitattu 27.7.2020.
- Pihlaja, P. & Viitala, R. 2019. Varhaiserityiskasvatus. Saatavissa e-kirjana: <https://centria.finna.fi/Record/colibri.75479>. Viitattu 27.7.2020.
- Puustinen, T. 2004. Avain omaan yritykseen. Helsinki: Avain.
- RT 96-11003 Päiväkotien suunnittelu. 2010. Viitattu 5.10.2020.
- RT 103083 Päiväkotien suunnittelu. 2019. Viitattu 26.9.2020.
- Salonen, K. 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Opas opiskelijoille, opettajille ja TKI-henkilöstölle. Saatavissa: <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522163738.pdf>. Viitattu 1.11.2020.
- Suomen riskienhallintayhdistys. PK-RH-riskienhallinta. Nelikenttäanalyysi – SWOT. Saatavissa: <https://pk-rh.fi/tools/swot.html>. Viitattu 28.7.2020.
- Te-palvelut. Starttiraha - Aloittavan yrittäjän tuki. Saatavissa: http://www.te-palvelut.fi/te/fi/tyonantajalle/yrittajalle/aloittavan_yrittajan_palvelut/starttiraha/index.html. Viitattu 26.9.2020.
- Valtionavustuslaki. 27.7.2001/688. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20010688>. Viitattu 27.7.2020.
- Valtioneuvoston asetus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta. 29.12.2009/1766. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20091766>. Viitattu 27.7.2020.
- Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta. 753/2018. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180753>. Viitattu: 27.7.2020.
- Varhaiskasvatuksen Markkinat. 2018. Raportti lastenpäivähoidonasiakkaista, palveluntuottajista, markkinoista ja kiinteistöistä tilastojenvalossa. Saatavissa: <https://www.hyvinvointiala.fi/wp-content/uploads/2018/09/hyvinvointialavarhaiskasvatusny.pdf>. Viitattu 18.10.2020.
- Varhaiskasvatuksen palveluseteli. Päiväkotij- ja perhepäivähoidon sääntökirja. 2020. Kajaanin kaupunki. Sivistystoimiala. Viitattu 13.9.2020.
- Varhaiskasvatuslain (540/2018) nojalla perittävät maksut. 2020. Saatavissa: https://www.avi.fi/documents/10191/12981904/Maksutaulukko_2.1.pdf/29bf1176-eea5-4ffb-815c-26ae0238ea02. Viitattu 18.10.2020.
- Varhaiskasvatuslaki. 540/2018. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540#Pidp447930336>. Viitattu 23.7.2020.
- Yleissopimus lapsen oikeuksista. 60/1991. Saatavissa: https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1991/19910060/19910060_2. Viitattu 27.7.2020.

Yrittäjät. Starttirahan hakeminen. Saatavissa: <https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/perustietoa-yrittajyydesta/yrityksen-perustaminen/starttirahan-hakeminen-565998>. Viitattu 26.9.2020.

Y-Studio. Tee kannattavuuslaskelma – se paljastaa, onko ideassa järkeä. Saatavissa: <https://y-studio.fi/yrityksen-perustaminen/laskelmat/kannattavuuslaskelma-paljastaa-onko-ideassa-jarkea/>. Viitattu 15.11.2020.

SWOT-ANALYYSI

<p>VAHVUUDET:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Yrittäjien mielenkiinto lähteä toteuttamaan omannäköistä yritystoimintaa. *Yrittäjien monipuolinen liikuntaosaaminen ja sen tiedon jakamishalu. *Yrittäjien tuoreet koulutukset, ja sen myötä tuore tietotaito ja innovatiiviset ideat varhaiskasvattajina. *Koulutukset tukevat toisiaan ja vastaavat 2030 alkaavaa henkilöstömitoituksen vaatimuksia. *Liikuntapainotteisia varhaiskasvatusyksiköitä ei tarjolla Kajaanissa → Ei kilpailua painotuksen suhteen → Yrittäjien valttikortti tarjota uutta palvelua Kajaaniin. *Pienen varhaiskasvatusyksikön kiinnostavuus asiakkaiden näkökulmasta. 	<p>HEIKKOUEDET:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Asiakasryhmää ei ole kartoitettu ja siitä ei ole varmuutta. *Ei ole kartoitettu, onko liikuntapainotteiselle varhaiskasvatusyksikölle kysyntää Kajaanissa. *Todellisia liiketiloja ei ole kartoitettu toiminnan aloittamista varten. *Markkinointia ei ole toteutettu. *Liiketoimintasuunnitelmasta saadaan lopputulemaksi, että yrityksen perustaminen on kannattamatonta.
<p>MAHDOLLISUUDET:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Mahdollisuus luoda omannäköinen ja omien arvojen pohjalta rakentuva varhaiskasvatusyksikkö. *Terveiden ja hyvinvoinnin kohentaminen sekä liikuntatietouden ja sen merkityksen jakaminen yksilö- ja perhetasolla. *Isommassa kaavassa tutkailtuna hyvinvoinnin ja terveyden lisääminen valtakunnallisella sekä globaalilla ulottuvuudella, kun terveyden ja hyvinvoinnin merkitystä opetetaan jo varhaislapsuudesta alkaen. *Henkilöstövalinnan tekeminen. *Lisätulot, esim. vuokraamalla tilaa iltakäyttöön. 	<p>UHAT:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Haave omasta varhaiskasvatusyksiköstä jää vain haaveen tasolle ja toteutus jää puuttumaan. *Annetaanko toiminnalle lupa käynnistyä, jos yrityksen perustaminen olisi ajankohtaista? *Taloudellisesti kannattamaton toiminta. *Asiakasryhmä ei löydä palvelun pariin tai sitä ei ole. *Toiminnan aloittamisen yhteydessä sopivaa liiketilaa ei löydy. *Asiakaskunta karsiutuu liikuntapainottuneisuuden takia syystä tai toisesta. *Polarisaatio asiakaskunnassa.